

حكومة اقليم كردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة الكهرباء
المديرية العامة لنقل الكهرباء

حكومة تەهرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی کارەبا
بەریوەبەراییەتی گشتی گواستنهوهی کارەبا

Kurdistan Regional Government - Iraq
Council of Ministers
Ministry of Electricity
General Directorate of Electricity Transmission

June 2019

په‌په‌وه‌ی ناو‌خو‌ی
به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گشتی گواسته‌وه‌ی کاره‌با

یه‌که‌م : ناما‌نجه‌کانی به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گشتی گواسته‌وه‌ی کاره‌با

ناما‌نجی به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گشتی گواسته‌وه‌ی کاره‌با، بریتیه له دابین‌کردنی تو‌پ‌کی کاره‌بای نیشتمانی تو‌که‌م و سیسته‌می‌کی جی‌گی‌ر و سه‌قام‌گیر و به‌رده‌وام که بتوانیت ئه‌و پره کاره‌بایه‌ی که له کوردستان و ده‌روه‌ی کوردستان به‌ره‌م ده‌هین‌ریت بگوازیته‌وه به‌باشترین کوالیتی و به‌که‌مترین وون بوون وه دلتیا بوون له‌گه‌یشتنی بو‌ه‌اولاتیان و به‌کاره‌ینه‌ران له‌ری‌گه‌ی و‌یست‌گه‌کانی گو‌پ‌ینی کاره‌با به‌به‌رزترین تاییه‌مه‌ندی (مواصفاتی) جیهانی، هاوته‌ریب له‌گه‌ل فراوان بوونی شار و شارو‌چکه‌کان و زیاد بوونی خواست له‌سه‌ر کاره‌با له‌ئه‌نجامی فراوان بوونی نیشته‌جی بوون و بنیاتنان و فراوان بوونی دامه‌زراوه‌پیشه‌سازی و گه‌شت و گوزاری و کشتو‌کالیه‌کان و فراوان بوونی که‌رتی وه‌به‌ره‌ینه‌ان وه به‌له‌به‌ر چاو‌گرتنی ماسته‌ر پلانی وه‌زاره‌ت و قوتا‌غه‌کانی بو‌سالتانی داها‌توو.

دووهم : ئه‌رکه‌کانی به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گشتی گواسته‌وه‌ی کاره‌با

ئه‌رکه‌کانی به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گشتی گواسته‌وه‌ی کاره‌با که به‌پر‌سیاره‌یه‌تی تو‌پ‌ی سی‌کته‌ری کاره‌با له (و‌یست‌گه‌کانی جی‌گی‌ر و مو‌بایل و له‌هیل‌ه‌کانی هه‌وائی و کیلی ژیر زه‌وی) له‌ئاسته‌کانی 33 و 132 و 400 کیلو‌فۆلت له‌گشت پارێزگا‌کانی هه‌ری‌می کوردستان و ئیداره‌ی گه‌رمیان له‌ئه‌ستو‌ده‌گریت، بریتین له‌م خالانه‌ی خواره‌وه:

- 1- پلان دانان بو‌ بنیات نانی پرۆژه‌ی نوی به‌شپه‌وه‌یه‌ک که بگو‌نجی له‌گه‌ل ستراتیژی‌یه‌تی گشتی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و کو‌ک بیت له‌گه‌ل پرۆژه‌کانی سی‌کته‌ره‌کانی تری وه‌زاره‌ت و پرۆگرامی پرۆژه‌کانی وه‌به‌ره‌ینه‌ان.
- 2- ئیدامه‌کردن و فراوان‌کردنی تو‌پ‌ی گواسته‌وه‌ی کاره‌با له‌هه‌ری‌می کوردستان.
- 3- فه‌راهه‌م کردنی پێداویستی‌ه‌کان و به‌ستنی تو‌پ‌ی کاره‌بای کوردستان به‌تو‌پ‌ی کاره‌بای عیراق.
- 4- فه‌راهه‌م کردنی پێداویستی‌ه‌کان و به‌ستنی تو‌پ‌ی کاره‌بای کوردستان به‌تو‌پ‌ی کاره‌بای ولاتانی دراوسی.
- 5- دانان و ده‌رکردنی رێکار و رێنمایی ته‌کنیکی و دانانی پلان و به‌رنامه‌ی پێویست له‌بواری ئیش پێ‌کردن و چاک‌کردنه‌وه‌ی تو‌پ‌ی گواسته‌وه‌ی بو‌ به‌په‌په‌وه‌ی به‌په‌په‌وه‌ی گواسته‌وه‌ی کاره‌با له‌هه‌ری‌می کوردستان و چاو‌دیری کردنی پابه‌ندبوون به‌و رێکار و به‌رنامه‌ی و رێنماییانه.
- 6- بنیاتنانی و‌یست‌گه‌کانی گو‌پ‌ین له‌ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو‌فۆلت.
- 7- بنیاتنانی هیل‌ه‌کانی گواسته‌وه‌ی هه‌وائی له‌ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو‌فۆلت.

- 8- بنیاتنانی هیله‌کانی گواستنەوه‌ی کێبڵ له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت.
- 9- فراوان کردن و زیادکردنی توانای ویستگه کۆنه‌کانی گۆرین له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت.
- 10- فراوان کردن و زیادکردنی توانای هیله‌کانی گواستنەوه‌ی هه‌وائی له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت.
- 11- زیادکردنی توانای هیله‌کانی گواستنەوه‌ی کێبڵ له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت.
- 12- به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی و ته‌کنیکی (تیۆری و پراکتیکی) کارمه‌ندانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواستنەوه له ئەندازیار و ته‌کنیکاران بو‌ ئاستی‌کی جیهانی به‌ مه‌شق پێکردن و پاره‌یتانیان له ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی ولات.
- 13- توێژینه‌وه‌ی به‌رده‌وام ده‌رباره‌ی باری تو‌پری کاره‌با و چاره‌سه‌ر کردنی خاڵه‌ لاوازه‌کان و اختناقات به‌ به‌کاره‌ینانی سو‌فت وێر و پرۆگرامی پتویست و پێشنیارکردنی چاره‌سه‌ریه‌کان و دیاریکردنی گونج‌وترین چاره‌سه‌ری.
- 14- به‌ستنه‌وه‌ی ویستگه‌کانی گۆرین له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت به‌ ویستگه‌کانی به‌ره‌م هێنانی ووزه‌ی کاره‌با.
- 15- به‌ستنه‌وه‌ی ویستگه‌کانی به‌ره‌م هێنانی ووزه‌ی کاره‌بای که‌رتی تایبه‌ت به‌ تو‌پری کاره‌با و رێکخستنی بری ووزه‌ی گواستراوه‌ له‌و ویستگانه‌وه‌ بو‌ ناو تو‌پری کاره‌با.
- 16- دیارسه‌ت کردن و به‌رز کردنه‌وه‌ی راو و بو‌چوونی ته‌کنیکی و پێشنیار بو‌ پێدانی ووزه‌ی کاره‌با به‌ پرۆژه‌کانی وه‌به‌ره‌ینان له ئاستی (33 ، 132 ، 400) کیلو ڤۆلت.
- 17- فه‌راه‌م کردنی تو‌پری فایه‌به‌ر ئۆپتیک OPGW بو‌ سیسته‌می گواستنەوه‌ی داتا و زانیاری سی‌کته‌ری کو‌نترۆڵ و گه‌یاندن له‌ وه‌زاره‌ت، هه‌روه‌ها بو‌ که‌رتی گشتی و تایبه‌ت له‌رێگه‌ی وه‌زاره‌تی کاره‌بای حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستانه‌وه‌.
- 18- دانان و به‌کاره‌ینانی پێشکه‌وتووترین مواصفات و ستاندارده‌ جیهانیه‌کان له‌ پێکهاته‌کانی تو‌پری گواستنەوه‌ی کاره‌با.
- 19- پێدانی راوێژکاری ته‌کنیکی له‌ بواره‌کانی چاک‌کردنه‌وه‌ و ئیشپێکردنی تو‌پری کاره‌با به‌ به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی‌ه‌کانی گواستنەوه‌ی کاره‌با له‌ هه‌ری‌می کوردستان.
- 20- ئاماده‌کردنی درافتی ته‌نده‌ره‌کانی سی‌کته‌ری گواستنەوه‌.
- 21- بانگه‌یشت کردن و ئه‌نجامدانی گرێبه‌ست له‌ گه‌ڵ باشت‌ترین و پێشکه‌وتووترین کۆمپانیا له‌ باری بنیاتنانی تو‌پره‌کانی گواستنەوه‌ له‌ رێگه‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گرێبه‌سته‌کانه‌وه‌.

- 22- بەرپۆۋەبەردىنى پىرۇۋەكەنى بىۋارى تۈپرى گۋاستىنەۋەى كارەبا لەۋىستىگەكان و ھىلەكانى ھەۋائى و كىيىلى ژىر زەۋى لە ئاستى (33 ، 132 ، 400) كىلۇ ڧۆلت.
- 23- مىسۇگەر كەردىنى بەكارھىنەنى باشتىن و پىشكەۋتوتىن كەرەستەۋ كەل و پەل و ئامىرى لە تۈپرى كارەبا كە بەرھەمھىنراۋى پىشكەۋتوتىن كارگەكانى جىھان بىت لە رىگەى كۈتتۈل كەردى رىكارەكانى ھاتنە ناۋ ڧىندەر لىستى وەزارەت لە بۆ سىكتەرى گۋاستىنەۋەى كارەبا و پشكىنىنى كارگەكەكان.
- 24- مىسۇگەر كەردىنى بەكارھىنەنى باشتىن و پىشكەۋتوتىن كەرەستەۋ كەل و پەل و ئامىرى لە تۈپرى كارەبا كە بەرھەمھىنراۋى پىشكەۋتوتىن كارگەكانى جىھان بىت و كۈتتۈل كەردن و چاۋدىرى كۋالىتى و مۋاسەفەتى بەرھەمەكان بەر لە بەكارھىنەنىان لە تۈپرى كارەبا و لە كاتى بەكارھىنەنىان.
- 25- پىدانى مۋاسەفەت و مەرچە تەكنىكەكان و سەرپەرشتىكەردى ئەۋ كار و پىرۇۋەكەنى بىۋارى گۋاستىنەۋەى كارەبا ئاستى (33 ، 132 ، 400) كىلۇ ڧۆلت كە لەلايەن وەزارەتەكانى تىرى كۋومەتى ھەرىمى كوردستان يان لە لايەن وەبەرھىنەرانەۋە ئەنجام دەدەرت.
- 26- دىارىكەردى رىپەرەۋى ھىلەكانى پىرۇۋەكەنى ھەۋائى و ھىلەكانى كىيىل لە ئاستى (33 ، 132 ، 400) كىلۇ ڧۆلت و دىارىكەردى شۋىنى وىستىگەكانى گۈزىن لە ئاستى (33 ، 132 ، 400) كىلۇ ڧۆلت و ۋەرگەرتى رەزامەندى لايەنە پەيۋەنددارەكان لەسەر رىپەرەۋى ھىلە و شۋىنى وىستىگە.

فەرمانى وەزارى ژمارە (72) لە 2018/5/7 ۋە نوسراۋى ژمارە (73) لە 2017/6/13 ، ۋەك لە خوارەۋە ھاتۋون دوۋپاتى نەركەكان و رىنمايىيەكان دەكەن لە بەرپۆۋەبەرايەتى گشتى گۋاستىنەۋەى كارەبا:

فەرمانى وەزارى

بەمەبەستى زياتر رىكخستى كارەكان و ھەماھەنگى و ئاگاداربۋون لە ئەنجامدانى ھەركارو چالاكىەك و گۇرپكارىەك كە بە پى ى ھەيكەلى وەزارەت لە سىكتەرى گۋاستىنەۋە رەنگدانەۋەى ھەبۋو.

بىپارماندا بە:-

- 1- پىرۇۋەكانى سىكتەرى گۋاستىنەۋە كە وىستىگەكان و ھىلەكانى كارەبا (33 و 132 و 400) كى ڧى ھەۋائى و (132 و 400) كى ڧى كىيىلى ژىرەۋى لە خۇ دەگىت لە بەرپۆۋەبەرايەتى گشتى گۋاستىنەۋە بەرپۆۋەدەبىرەت بەمەبەستى ھەماھەنگى و بەدۋاداجۋون و سەرپەرشتى بەم شىۋەيەى خوارەۋە :

۱ - لیژنەى سەرپەرشتى کردنى پىرۆژەكانى گواستەنەو و گشت ئەو لیژنەى كەپەيوەنددارن بە ئیش و كارى پىرۆژەكانى گواستەنەو و لیژنەكانى قىندەر لیستى گواستەنەو بە ھەماھەنگى و بەپى ى پىويستى گارەكان لە نىوان بەپۆبەرى گشتى گواستەنەو و كارمەندانى بەپۆبەرايەتى گشتى كارەباى شارەكان پىك دەھىنریت لەكارمەندانى بەپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەو و كارمەندانى بەپۆبەرايەتى گشتى پارىزگاكان لەدواى ئەو بەپۆبەرايەتى گشتى پارىزگاكان ناوى كاندىدكراوانى خۆيان بۆ بەپۆبەرى گشتى گواستەنەو رەوانەدەكەن .

ب - سەرف کردنى پىشىنە و سەلفى پىرۆژەكانى سىكتەرى گواستەنەو بە پى ى ياسا و رىنمايە داراييەكان دەپیت دواى وورد بىنى کردن و ھەئسەنگاندنى لەلایەن بەپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەو و بەپۆبەرايەتى گشتى ديوان و پەسەندکردنى لەلایەن بەپۆبەرى جەنابى برىكارى وەزارەت تەنھا بۆ ئەو پىرۆژەى لە سەر بودجەى پلانن.

2 - ھىچ گۆرپانكارىك لەپىكھاتەى وىستگەكان و ھىلەكانى كارەبا (33 و 132 و 400) كى فى ھەوائى و (132 و 400) كى فى كىبلى ژىر زەوى بەبى ھەماھەنگى لەگەل بەپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەو ئەنجام نادىت.

3 - كارى كوژاندەنەو و گەپاندەنەو وىستگەكان و ھىلەكانى كارەبا (132 و 400) كى فى ھەوائى و (132 و 400) كى فى كىبلى ژىر زەوى، بەبى رەزامەندى ھەريەك لە بەپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەو و بەپۆبەرايەتى گشتى كۆنترۆل ئەنجام نادىت.

4 - مولى بەپۆبەرايەتەكانى گواستەنەو پارىزگاكان لە كەل و پەل و كەرستە و ئامىر، چ ئەوانەى كۆگاكانى گواستەنەو چ ئەوانەى دەرەوى كۆگاكانيان، نادىتە ھىچ كەس و لایەنىك و بەپۆبەرايەتەك تەنھا دواى وەرگرتنى رەزامەندى بەپۆبەرى برىكارى وەزارەت و بە پى ى ياسا و رىنمايە داراييەكان.

5 - گشت ئەو نوسراوانەى پەيوەندار بە كاروبارى تەكنىكى بەپۆبەرايەتى تەكنىكى بەپۆبەرايەتى گواستەنەو پارىزگاكان كە لە بەپۆبەرايەتى گشتى پارىزگاكانەو رەوانەى وەزارەتمان دەكرىت پىويستە لە پىشدا ئاراستەى بەپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەو بكرىت وەكو لایەنى پەيوەنددار.

6 - پىويستە ناوەرپۆكى نوسراوى ژمارە (73) لە 13 / 6 / 2017 كە لە لایەن نووسىنگەى بەپۆبەرى برىكارى وەزارەت دەرچوو وەك خۆى جىبەجى بكرىت و پابەند بن پىوھى .

*** لەگەل رىزدا ***

ھۆگر محمد فرج شالى
برىكارى وەزارەتى كارەبا

بۇ / بهرپوه بهرايه تي گشتي گواستنه وه

بابهت / راپورتي مانگانه ي وېستگه كان

پېويسته مانگانه به بهر دموامي راپورتي وېستگه ناووندييه كانمان به ده ست بگات وه چهندين زانياري كارگيري و تهكنيكي له خو بگريټ وه ههروها به دوا داچووني بهر دموام له لايهن بهرپوه بهرايه تيه كانه وه نه نجام بدرټ به سهر داني وېستگه ناووندييه كان ، لهو زانياريانه ي پېويسته پيمان بگات :

- 1- بهرنامه ي بهر گړخستني وېستگه كان.
- 2- بهرنامه ي صيانه ي دهوري وېستگه كان.
- 3- راپورتي وهرگرتني ووزهي وهرگراو وه ووزهي دهرچوو له وېستگه كان.
- 4- راپورتيك له سهر مناووبه و بهرپرسى وېستگه كان پيشكش بكرټ له گهل راپورته كان.
- 5- هوشيار كړدنه وه ي بهرپرسى وېستگه كان كه مهرجه به بهر دموامي چاوديري ناميري وېستگه كان بكهن و بهرپرسيا ريه تي نه كه وېته نه ستويان له هه موو كه م و كورپه ك.

★★ له گهل ريزدا ★★

هوگر محمد فهرج شالي

بريكاري ومزارمت

No:72

Date :2018/5/7

وه‌زاره‌تی کاره‌با - نوسینگه‌ی بریکاری وه‌زاره‌ت

د. ش. ج. س. و. و.

Ministry of electricity - Deputy Minister's Office

ژماره ٧٢:

ریکمه‌وت : ٧٢/گولان/٢٠١٨ کوردی

فه‌رمانی وه‌زاری

بهمه‌به‌ستی زیاتر رێکخه‌ستی کاره‌کان و هه‌ماهه‌نگی و ناگاداربوون له ئه‌نجامدانی هه‌ر کار و چالاکیه‌ک و گۆڕانکاریه‌ک که به‌پێی هه‌یکه‌لی وه‌زاره‌ت له سی‌کته‌ری گواسته‌وه رهنگدانه‌وه‌ی هه‌بوو .
برپارماندا به :-

١- پرۆژه‌کانی سی‌کته‌ری گواسته‌وه که وی‌سته‌گه‌کان و هی‌له‌کانی کاره‌با (٣٣ و ١٣٢ و ٤٠٠) کی‌فی هه‌وائی و (١٣٢ و ٤٠٠) کی‌فی کی‌بلی ژێر زه‌وی له خۆده‌گریت له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواسته‌وه به‌رپۆه‌ده‌بردیت به‌مه‌به‌ستی هه‌ماهه‌نگی و به‌دواداچوون و سه‌ره‌پرشتی به‌م شی‌وه‌ی خواره‌وه :

أ- لی‌ژنه‌کانی سه‌ره‌پرشتی کردنی پرۆژه‌کانی گواسته‌وه و گشت ئه‌و لی‌ژنه‌ی که په‌یوه‌ندارن به ئیش و کاری پرۆژه‌کانی گواسته‌وه و لی‌ژنه‌کانی قینده‌ر لیستی گواسته‌وه به هه‌ماهه‌نگی و به‌پێی پتویستی کاره‌کان له نیوان به‌رپۆه‌به‌ری گشتی گواسته‌وه و به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کاره‌بای شاره‌کان پێک ده‌هێنریت له کارمه‌ندانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواسته‌وه و کارمه‌ندانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی پارێزگا‌کان له دوا‌ی نه‌وه‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی پارێزگا‌کان ناوی کاندیدکراوانی خویان بۆ به‌رپۆه‌به‌ری گشتی گواسته‌وه ره‌وانه ده‌که‌ن .

ب- سه‌رف کردنی پینشینه‌و سلفه‌ی پرۆژه‌کانی سی‌کته‌ری گواسته‌وه به‌پێی یاسا و رێنماییه‌ داراییه‌کان ده‌بیت دوا‌ی وورد بینی کردن و هه‌له‌سه‌نگاندنی له‌لایه‌ن به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواسته‌وه و به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی دیوان و په‌سه‌ند کردنی له لایه‌ن به‌رێز جه‌نابی بریکاری وه‌زاره‌ت ته‌نها بۆ ئه‌و پرۆژه‌ی له‌سه‌ر بودجه‌ی پلانن .

٢- هیچ گۆڕانکاریه‌ک له‌پێکهاته‌ی وی‌سته‌گه‌کان و هی‌له‌کانی کاره‌با (٣٣ و ١٣٢ و ٤٠٠) کی‌فی هه‌وائی و (١٣٢ و ٤٠٠) کی‌فی کی‌بلی ژێر زه‌وی به‌پێی هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواسته‌وه نه‌نجام نادریت .

No: 73

Date : 2017 / 6 / 13

ژماره : ٧٣

رێکهرۆت : ٢٢ / چۆزهدان / ٢٧٧٧ کوردی

بۆ / بهرپوه به رایه تی گشتی گواستنه وه

بابه ت / را پۆرتی مانگانه ی وێستگه کان

پێویسته مانگانه وه به بهرده وامی را پۆرتی وێستگه ناوه ندیه کاغان به ده ست بگات وه چه ندین زانیاری کارگێری و ته کنیکه له خو بگرت وه هه وه ها به دوا دا چونی به ده وام له لایهن بهرپوه به رایه تی هه کانه وه ئه نجام بدریت به سه ردانی وێستگه ناوه ندیه کان ، لهو زانیاریانه ی که پێویسته مانگانه پێمان بگات :

- ١- بهرنامه ی به گر خستنی وێستگه کان .
- ٢- بهرنامه ی صیانه ی ده وری وێستگه کان .
- ٣- را پۆرتی وه رگرتنی وه زه ی وه رگه را و وه وه زه ی ده رچوو له وێستگه کان
- ٤- را پۆرتیک له سه ر منا وه به و بهرپرسی وێستگه کان پێشکesh بکرت له گه ل را پۆرت ه کان .
- ٥- هۆشیار کردنه وه ی بهرپرسی وێستگه کان که مه رجه به به ده وهامی چاودێری نامێری وێستگه کان بکه ن و بهرپرسیاریه تی نه که وێته نه ستۆیان له هه مه رو که م و کۆریه ک .

**** له گه ل رێژدا ****

هۆگر محمد فهرج شالی

بریکاری وه راره ت

وتنه یه ک بۆ:

- نوسینگه ی تایبه ت.
- راوێژکاران (عمه رد حاجی _ هه مامین هه مرامی _ به رهان خه ض) / له بهر رو شتایی پێشنیارتان .
- ب.گ کاره با ی (هه مو لێر _ سه لیمانی _ ده وک _ گه رمیان) .
- ب.گ (دیوان _ پلان دانان _ کۆنێکله و گه میاندن) .

- ٣- کاری کوژاندنوه وگه‌پاندنوهی ویستگه‌کان و هیله‌کانی کاره‌با (١٣٢ و ٤٠٠) کی قی هه‌وانی و (١٣٢ و ٤٠٠) کی قی کیبلی ژیر زه‌وی ، به بی ره‌زامه‌ندی هه‌ریه‌ک له به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواستنه‌وه و به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کوئتپۆل نه‌نجام نادریت .
- ٤- مولکی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گواستنه‌وهی پارێزگا‌کان له که‌ل و پهل و که‌ره‌سته و نامیر، چ نه‌وانه‌ی کوگا‌کانی گواستنه‌وه چ نه‌وانه‌ی ده‌ره‌وی کوگا‌کانیان ، نادریته‌ هیچ که‌س و لایه‌نیک و به‌پۆه‌به‌رایه‌تی ته‌نها دوا‌ی وه‌رگرتنی ره‌زامه‌ندی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی وه‌زاره‌ت و به‌پۆه‌به‌رایه‌تی داراییه‌کان .
- ٥- گشت نه‌و نوسرا‌وانه‌ی په‌یوه‌ندار به‌ کاروباری ته‌کنیکی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گواستنه‌وهی پارێزگا‌کان که له به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کاره‌بای پارێزگا‌کانه‌وه ره‌وانه‌ی وه‌زاره‌تمان ده‌کریت پیویسته له پێشدا ئاراسته‌ی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواستنه‌وه بکریت وه‌کو لایه‌نی په‌یوه‌ندار .
- ٦- پیویسته ناوه‌پۆکی نووسرا‌وی ژماره (٧٣) له ١٣ / ٦ / ٢٠١٧ که له‌لایه‌ن نووسینگه‌ی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی بریکاری وه‌زاره‌ت ده‌رچوه‌ وه‌کو خۆی جیبه‌جی بکریت و پابه‌ند بن پیوه‌ی .

له‌گه‌ن ریزدا

هاوینج :

• نووسرا‌وی ژماره (٧٣) له ١٣ / ٦ / ٢٠١٧

هۆگر محمد فرج شالی
بریکاری وه‌زاره‌تی کاره‌با

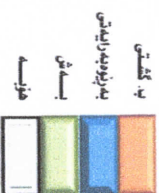
وینه‌یه‌ک بۆ:

- نووسینگه‌ی تاییه‌ت.
- ب.گ (دیوان ، دابه‌شکردن ، گواستنه‌وه ، پلان دانان) / بۆ ناگاداریتان
- ب.گ. کاره‌بای (هه‌ولیر ، ده‌وک ، سلیمانی ، گهرمیان) / بۆ ناگاداری و کاری پیتیست
- ب. (په‌دواداچون و چاودیری ، ژمیریاری پلان ، ژمیریاری ناسایی)
- چاودیری

سیّ یه م :

په یکه ر (هه یکه ل) ی نیداری سیکتهری به ریوه به رایه تی گشتی گواستنه وهی کاره با له و مزاره تی کاره با

که به نووسراوی ژماره (5019) له 2018/12/9 ره زامه ندی و مزاره تی دارایی و ئابووری پیدراوه

Planning Department - 2019

اقليم كوردستان- العراق
رئاسة مجلس الوزراء
وزارة المالية و الاقتصاد
مديرية الموازنة العامة
مديرية الملاكات

Kurdistan Region - Iraq
Presidency Council OF ministers
Ministry of Finance & Economy
General Directorate of Budget

هه‌ریمی کوردستان - عێراق
سه‌روکایه‌تی نه‌نجومه‌نی وه‌زیران
وه‌زاره‌تی دارایی وئابووری
به‌پێوه‌به‌رایه‌تی گشتی بوودجه
به‌رێوه‌به‌رایه‌تی میلاکات

پیکهوت : ۲۰۱۸/۹/۱۵ زاینی

۲۷۱۵ کوردی

ریکھوت

0.19 / 9.20

بؤ/ وهزاره تی کاره/ا/ دیوان ب. کارگیری / میلاکات
ب/ په سید کریم الله قلی یهیکه ری یکهستن

نووسراو تان ژماره (٦١٠٩) له ٢٠١٧/١١/٢١.

کاری پیویست نه‌نجام دراسه‌بارت به په‌س‌ندکردنی په‌یکه‌ری پځخستنی (هیکل تنظیمی) به‌پڼو به‌رایه‌تی گشتی گواستنه‌وهی کاره‌با به‌په‌چاوکردنی گشتاندنی دارایی ژماره (۶ و ۱۱) ی سالی ۲۰۱۲ و ژماره (۱) ی سالی (۲۰۱۳) وه ژماره (۱۰) ی سالی (۲۰۱۵).

ہاویچ ///

پہ یکہ ری ری یکہ خستن

له گهل ريزماندا...

په روین محمد نوری عزیز
به ریوه به ری گشتی بوودجه

٢٠١٨/١٢/

وئندىگ بۆ:-

ب. گشتی گواستندوهی کارهبا/بو کاری پیویست... له گهل ریژدا.

ب. گنجینه‌ی هاولیر/ بۆکاری پیویست.

➤ میلاکات / لہ گھل سہرہ تاکان.

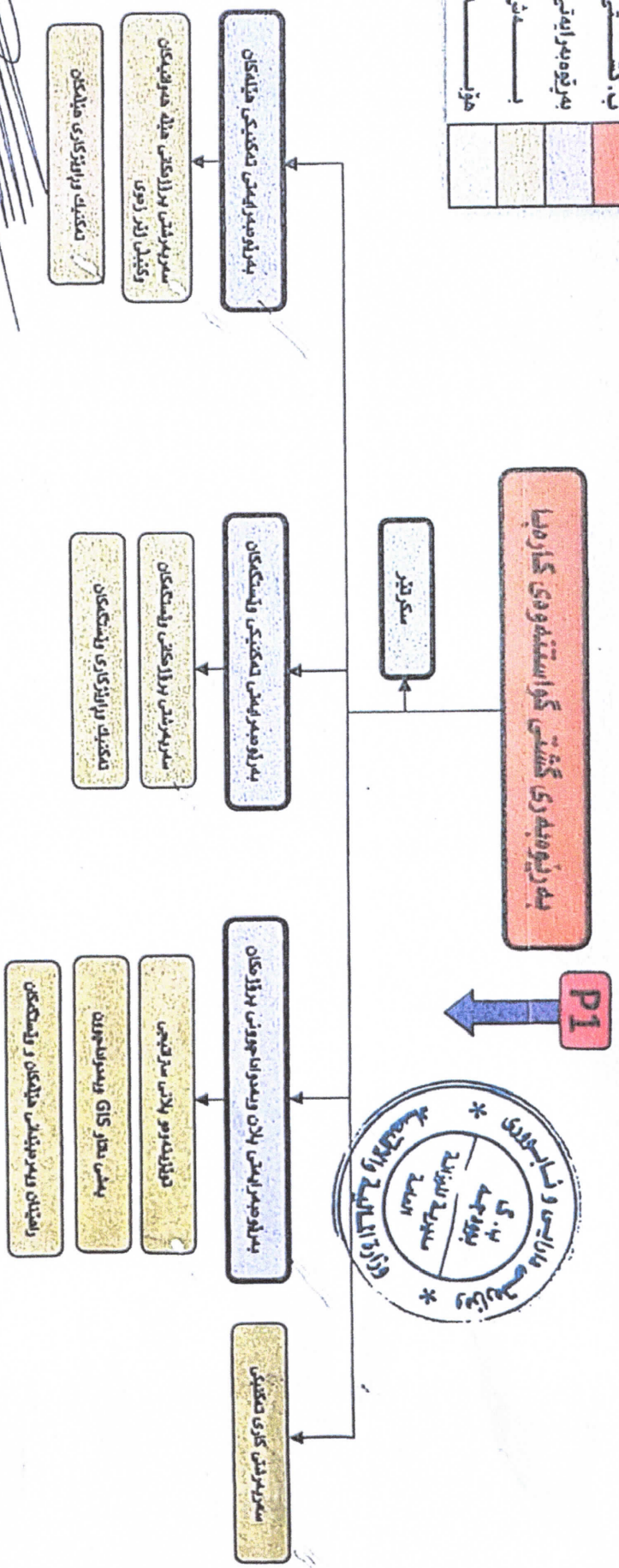
➤ دۇسيەى سوراو.

اربييل - مقابل باري سامي عبدالرحمن
تلفون: ۰۷۰۶۶۲۵۸۸۰۰۷ - ۰۷۵۰۱۴۴۶۶۶۲

E-mail: gd_budgett@yahoo.com

«ولیر: بدرامبد پارکی سامی عبدالرحمان
تدفون: ۰۶۶۲۵۸۸۰۰۷ - ۰۷۵۰۱۴۴۶۶۶۳»

واژه‌کاری	
ب. گشتی	
برجوه‌برایه‌تی	
ب. گشتی	
هوز	

Handwritten notes and signatures in the top left corner. Includes a signature and some illegible text.

Handwritten signature and text: "به عرض - محمد اسحاق"

Handwritten signature and text: "مهندس فخر" and "۱۳۸۱/۱۴/۱۴"

Official stamp: "وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی" (Ministry of Health and Medical Education of Iran).

Official stamp: "وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی" (Ministry of Health and Medical Education of Iran).

چوارهم : پيځهاته ی بهرپوه بهرايه تی گشتی گواستنه و دی کارهبا

بهرپوه بهرايه تی گشتی گواستنه و دی کارهبا پيځ دیت له بهرپوه بهری گشتی و سی بهرپوه بهرايه تی و چند به شيك و دك له خواره وه هاتووه:

۱- بهرپوه بهری گشتی گواستنه و دی کارهبا

بهرپوه بهری گشتی گواستنه و دی کارهبا بهرپرسه له سهرپه شتی کردن و به ديهيټان و جی به جی کردنی سهرجه م نامنج و نهرکه کانی بهرپوه بهرايه تی گشتی گواستنه و دی کارهبا، و دك له خاله کانی يه که م و دووهم له سهره وه هاتوون، وه دهسه لاته کانی بهرپوه بهری گشتی گواستنه و دی کارهبا دواتر به فرمانی وهزاری دیاری دهکريت، پيځهاته ی بهرپوه بهرايه تی گشتی گواستنه و دی کارهبا نه مانه ی خواره وهن:

۱.۱- هوپه ی سكرتاريه ت

له لایهن فرمان بهرپيکی شارهزا له بوازی سكرتاريه ت بهرپوه دهبريت که هه لگري پروانامه ی شهش ی ناماده یی یا به سهره وه بيت و نه م نهرکانه ی لای خواره وه جی به جی دهکات:-

1. بهرپوه بردن و ريځخستن ی چالاکی و بهرنامه ی پروژانه ی بهرپوه بهری گشتی.
2. ياوره ی کردنی بهرپوه بهری گشتی له کاتی پيويستدا.
3. هيټان و بردنی پوست (بهريد) و نوسراوه کان بو لای بهرپوه بهری گشتی.
4. وهرگرتن و تو مار کردنی پوستی نهیټی و جيبه جي کردنی فرمانه کانی بهرپوه بهری گشتی دهبارهيان.
5. چاوديري کردنی بهر دهوام و وهرگرتنی پوستی ته ليک ترونی فرمانی (نيميل) ی بهرپوه بهری گشتی.
6. وه لامدانه و دی په يوهنديه ته له فونيه کانی هاتوو بو نووسينگه ی بهرپوه بهری گشتی و په يوهندي کردن بهو ژماره ته له فونانه ی که بهرپوه بهری گشتی داوای په يوهندي کردن پيوهيان دهکات.
7. ريځخستن و تو مار کردن و پاراستن و دوسييه کردنی دوکيومينت و راپورټ و بهرايه کانی نووسينگه ی بهرپوه بهری گشتی.
8. ريځخستن ی واده ی کوپوونه وه گشتيه کانی (دهوری و لهناکو) ی بهرپوه بهرايه تی گشتی گواستنه وه و ناگادار کردنه و دی کارمه ندان بو ناماده بوون.
9. جی به جی کردنی نيش و کاری پروژانه ی بهرپوه بهری گشتی به پی ی ياسا و رينمايه کان.
10. کوپي کردن و چاپ کردنی پوسته ی تاييه ت به نووسينگه ی بهرپوه بهری گشتی.

11. پیشوازیکردن میوان و مراجع و وەرگرتنی داواکاریه‌کانیان و پۆلین کردنیان و تۆمارکردنیان و ریکخستنی داواکاری چاوپیکه‌وتن له‌گه‌ڵ به‌رپۆه‌به‌ری گشتی به‌ پێی خشته‌یه‌ك، هه‌روه‌ها ریکخستنی چوونه ژووره‌وه‌ی میوان و کارمه‌ندان بۆ لای به‌رپۆه‌به‌ری گشتی.
12. پێدانی پۆست به‌ به‌شی سه‌ره‌پرشتی کاری ته‌کنیکی له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی ئاراسته‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی په‌یوه‌ندی‌داره‌کانی ده‌کات.
13. ئاماده‌کاری بۆ سه‌ردانه‌کانی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی بۆ ناوه‌وه‌ی شار و ده‌ره‌وه‌ی شار.

ب- به‌شی سه‌ره‌پرشتی کاری ته‌کنیکی

له‌ لایه‌ن فه‌رمانه‌ریك به‌ ناوونیشانی (به‌رپۆه‌به‌ری هونه‌ری یان به‌سه‌روه) هه‌لگری پروانه‌ی دبلۆم ی کارگێری یا دبلۆم ی ته‌کنیکی یا به‌سه‌روه به‌رپۆه‌به‌ریت که لایه‌نی که‌م (10) ساڵ شاره‌زایی هه‌بێت له‌ بواری کارگێری ته‌کنیکی و ئه‌م ئه‌رکانه‌ی لای خواره‌وه‌ جێ به‌جێ ده‌کات:-

1. نووسین و ریکخستن و پاراستنی کو‌تووسی کو‌پوونه‌وه‌ گشتیه‌کانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی گواسته‌وه‌.
2. دابه‌شکردنی نووسراوه‌کان، له‌ دوا‌ی وەرگرتنی له‌ سکرته‌ری به‌رپۆه‌به‌ری گشتی، له‌سه‌ر به‌رپۆه‌به‌رایه‌تیه‌کان و به‌رپۆه‌به‌رایه‌تیه‌ گشتیه‌کان به‌و شیوه‌یه‌ی که به‌رپۆه‌به‌ری گشتی ئاراسته‌ی کردووه‌.
3. ریکخستن و تۆمارکردن و پاراستنی گشت نووسراو و دوکیومینت و راپۆرت و به‌رایه‌یه‌کان و دو‌سیه‌ کردنیان به‌ هاردکوپی و سو‌فت کوپی له‌سه‌ر بنه‌مای باب‌ه‌ت و به‌روار و مسو‌گه‌رکردنی گه‌یشته‌نی به‌ ده‌ستی کارمه‌ندان به‌ پێی په‌یوه‌ندی به‌ ئاسانی و به‌ بێ دواکه‌وتن.
4. به‌کارهێنانی سیسته‌می ته‌لیکترۆنی وه‌زاره‌ت به‌ باشترین شیوه‌ بۆ دکیومینت کردن و به‌دواداچوونی نووسراوه‌کان.
5. جێ به‌جێ کردنی ئیش و کاری پو‌ژانه‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی به‌ پێی یاسا و پێنماییه‌کان.
6. ریکخستن و تۆمارکردنی مو‌له‌تی کارمه‌ندانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی له‌ رینگه‌ی فۆرم و پسووله‌ی تایبه‌ت.
7. ریکخستنی کارکردن و جو‌له‌ی ئۆتۆمبیله‌کانی سه‌ر به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ سکرته‌ری به‌رپۆه‌به‌ری گشتی، جگه‌ له‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی که تایبه‌ت کراون به‌ کاره‌کانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی پلان و ویسته‌گه‌کان و هیله‌کان.
8. ئاماده‌کردن و چاپ کردن و ووردبینی کردنی گشت نووسراوه‌کان به‌ر له‌ واژۆکردنی له‌ لایه‌ن به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی.
9. به‌دواداچوونی دا‌بین کردنی پێداویسته‌یه‌کانی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی.
10. ئاماده‌کردن و ریکخستنی لیستی هاندان و پاداشت.
11. ئاماده‌کردن و ریکخستنی پێشینه‌ی مانگانه‌.

12. ناماده کردن و بهدواداچوونی ئەو نووسراوانەى كە پەيوەنددارن بە شایستە داراییەکانى کارمەندانى بەرپۆهەرایەتى گشتى.
13. بەدواداچوونی کارە ژمێریاریەکانى پەيوەنددار بە بەرپۆهەرایەتى گشتى و ھەماھەنگى کردن لەگەڵ بەرپۆهەرایەتى گشتى دیوان بۆ رایی کردنیان.
14. بەشداریکردن لە لیژنەى جەردى بەردەوام و جەردى سالانەى کەل و پەلەکانى بەرپۆهەرایەتى گشتى.
15. ھەر کارێكى ووردبینى كە بەرپۆهەرایەتى گشتى پێیان پادەسپێریت بە پى ی یاسا و پێنمایەکان.
16. رێکخستەن و پاراستنى دۆسیەى پرۆژەکانى تەواوکراو و ئەوانەى لە ژێر ئەنجامدان.

ج- بەرپۆهەرایەتى پلان و بەدواداچوونی پرۆژەکان

لە لایەن فەرمانبەرێك بە ناوونیشانى (س. ئەندازیاران) یان بەسەرھوێ بەرپۆه دەبریت كە لایەنى كەم (15) سال شارەزایی ھەبێت لە بواری پلاندانان و بەدواداچوون، سەرپەرشتى و ئەنجامدانى ئەم ئەركانەى لای خوارەو لە ئەستۆ دەگریت:-

1. ئەنجامدانى تۆیژینەو و دیراساتى تەكنىكى و ئابورى و دیراساتى جەدوای کارەکانى سیكتەرى گواستنەو و ئەو پرۆژە و کارانەى كە بەرپۆهەرایەتى گشتى گواستنەو بە نیازە ئەنجامى بدات.
2. كۆکردنەوێ داتای پێویست و پەيوەنددار بە تۆرى گواستنەوێ کارەبا و شیکردنەوێیان بۆ نامادەکردنى دیراسات و لێكۆڵینەوانەى كە خزمەت بە سیكتەرى گواستنەو دەكات.
3. پەيوەندیکردن و ھەماھەنگى لەگەڵ بەرپۆهەرایەتى گشتى کارەباى شارەکان، لەرێگای بەرپۆهەرایەتى گشتى گواستنەوێ کارەبا، بە مەبەستى كۆکردنەوێ ووردەكارى داتای تۆرى کارەبا و ئەو پلانەى كە لە لایەن ئەوانەو دانراو بەمەستى دیراسەت کردنیان و پێدانى پیشنیاری پێویست و نامادەکردنى ھێڵە گشتیەکانى پلانى وەزارەت لە سیكتەرى گواستنەو بە ھەماھەنگى لەگەڵ بەرپۆهەرایەتى گشتى پلاندانان.
4. بەدواداچوونی جێبەجێکردنى پلانى گشتى بەرپۆهەرایەتى گشتى گواستنەو و پلانى بەرپۆهەرایەتیەکانى گواستنەو لە ھەریەمى کوردستان و نامادەکردن و بەرزکردنەوێ راپۆرتى دەورى تایبەت بە قوناغەکانى جێبەجێکردن.
5. ئەنجامدانى ھەر تۆیژینەو و دیراسەىەك كە لەلایەن بەرپۆهەرایەتى گشتى یەوێ داواکریت.
6. دیراسەت کردن و بەرز کردنەوێ راو و بۆچوونی تەكنىكى و پیشنیار بۆ پێدانى ووزەى کارەبا بە پرۆژەکانى وەبەرھێنان لە ئاستى (33 ، 132 ، 400) کیلو فۆلت.

7. پېشنياركردنى پلانى ستراتيجى بۇ باشتركردنى توږى گواستنەوې كارېا به رېچاوكردنى زياد بوونى خواست له سهر كارېا، وه پالېشت به ئىنجامى لېكۆلېنەوېكان و پېشنيارهكانى لېژنەى (دېراسات و لېكۆلېنەوې و ديزاين) وه به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى گشتى پلاندانان.
8. پېشنيار كردنى پروژەى پېويست كه بنیات بنریت له وېستگهكانى گوږپين و هیللهكانى گواستنەوې، پالېشت به ئىنجامى لېكۆلېنەوېكان و پېشنيارهكانى لېژنەى (دېراسات و لېكۆلېنەوې و ديزاين) وه به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى گشتى پلاندانان.
9. ئامادهكردنى راپوړتى مانگانه له سهر پروژەكان له رووى تهكنيكى و رېژەى جېبهجېكردن و كېشهكانى پروژە و خاله ئەرینى و نهرینى پروژەكان و بهرزكردنهوې بۇ بهرپۆهبرايهتى گشتى.
10. تۆماركردن و بهداتاكردن و نوېكردنهوې زانيارى لهسهر لایهنى تهكنيكى و دارايى و بانكى پروژەكان به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى پروژەكان، خستنه رووى داتا و زانيارهكان به راپوړت بۇ بهرپۆهبرايهتى گشتى.
11. ئامادهكردنى پلانى دابین كردنى بوودجه بۇ ئیش پېكردن و چاككردنهوې پروژەكانى سېكتهرى گواستنەوې، وه (مناقلات) به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى گشتى ديوان و بهرپۆهبرايهتى گشتى پلاندانان.
12. بهشدارى كردن له ئامادهكردنى ماستهر پلان و پلانى سالانه و پلانى پېنج سالهى وهزارهت.
13. ئىنجامدانى ئامارى پېويست له بوارى توږى گواستنەوې.
14. پېداچوونهوې بهردهوام به مواصفات و ستاندراتى بهكارهاتوو له بوارى گواستنەوې به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى پهيوهنددار (وېستگهكان و هیللهكان) ههروهه پالېشت به راپوړتى بهرپۆهبرايهتى پروژەكان كه له كۆتايى ههر پروژەيهك پېويسته پېشكهشى بكهن بهو كهه و كوريانهى كه له تهندهرى پروژەكهده ههيه.
15. دانانى پلانى مهشق و راهيئنانى پېويست بۇ كارمهندانى بهرپۆهبرايهتى گشتيمان به همماههنگى له گهل بهرپۆهبرايهتى پهيوهنددار، بۇ رېكخستنى خول له ناوهوه و دهرهوهى ولات وه بهدواداچوونى كواليتى مهشق و راهيئنان و ئاستى سوود وهرگرتنى بهشداربووان.
16. بهرپۆهبردن و سهريهرشتى كردنى ئهوه بهشانهى كه سهر به بهرپۆهبرايهتى پلان و بهدواداچوونى پروژەكانه.
17. بهشداريكردن له ههلسهنگاندنى تهكنيكى ئهوه كههسته و ئامير و كهل و پهل و بهرههمهينراوانهى بوارى وېستگهكان و هیللهكانى گواستنەوې و پشكينيى كارگهكان، بهر لهوهى بخرينه فيندهر ليستى وهزارهت.
18. بهشداريكردن له ئىنجامدانى تيستى كارگه و تيستى پوتينيى بۇ كههسته و كهل و پهل و ئاميرهكانى بهكارهاتوو له پروژەكانى توږى گواستنەوې كارېا، ههروهه بهشداريكردن له خولهكانى راهيئنانى تاييهت به بوارى گواستنەوې كارېا و پلاندانان.
19. بهشدارى كردن له گشت كۆبوونهوېكانى بهرپۆهبراتى گشتى گواستنەوې، بهمهبهستى ئاگاداربوون و رادهرپرين و پلاندانان بۇ گشت كېشه و پروژەكانى سېكتهرى گواستنەوې.

20. بەدواداچوون و ووردبىنى كىرگەن لە راپورتى مانگانەى كۆنترۆلى شارەكان و كۆنترۆلى ھەرىم بە مەبەستى ئاگاداربوون لە كىشەكانى ئىشپىكردن و كارى رۆژانەى وىستگەكان و ھىلەكانى گواستەنەو، بە مەبەستى دراسەكردنى كىشەكان وە دۆزىنەو ھى رىگە چارەى گونجاو بۆيان.

21. بەدواداچوون و ووردبىنى كىرگەن لە نەخشەى تۆرى كارەباى ھەرىم لە ئاستى (132 ، 400) كىلۆ فۆلت وە ھەرەھا سەرپەشتى و بەدواداچوون بۆ ئامادەكردنى نەخشەى تۆرى كارەباى شارەكان لە ئاستى (33) كىلۆ فۆلت.

22. بەرپۆھەردن و سەرپەرشتى كىرگەن ئەو بەشانەى كە سەر بە بەرپۆھەرايەتى پلانن.

ج. 1- بەشى تويژىنەو و پلانى ستراتىجى

لە لايەن فەرمانبەرىك بە ناوونىشانى (ئەندازىارى پىشكەوتوو) يان بەسەرەو ھەلگىرى پرونامەى بكالۆرىۆس يان بەسەرەو لە ئەندازىارى كارەبا بەرپۆھەردەبرىت كە لايەنى كەم (10) سال شارەزايى ھەيىت لە بوارى پلان و تويژىنەو و ئەم ئەركانەى خواو ھە جى بەجى دەكات :

1. ئەنجامدانى تويژىنەو و شىكردنەو و دىراساتى تەكنىكى لەسەر تۆرى كارەبا بەو داتا و زانىارىانەى كە لە بەشى داتا و بەدواداچوون وەرىدەگرىت، بۆ چارەسەر كىرگەن گىرگەن تۆرى كارەبا، بە پشت بەستەن بە پروگرام و سۆفت وىرى تايىبەت.

2. ئەنجامدانى تويژىنەو و شىكردنەو و دىراساتى تەكنىكى و دىراساتى جەدواى كارەكانى سىكتەرى گواستەنەو داتا و زانىارىانەى كە لە بەشى داتا و بەدواداچوون وەرىدەگرىت، بە پشت بەستەن بە پروگرام و سۆفت وىرى تايىبەت.

3. ئەنجامدانى تويژىنەو و شىكردنەو و دىراساتى تەكنىكى و دىراساتى جەدواى ئەو پرۆژە و كارانەى كە بەرپۆھەرايەتى گشتى گواستەنەو بە نيازە ئەنجامى بدات، بە پشت بەستەن بە پروگرام و سۆفت وىرى تايىبەت.

4. دىراسەت كىرگەن و بەرز كىرگەنەو ھاو و بۆچوونى تەكنىكى و پىشنيار بۆ پىدانى ووزەى كارەبا بە پرۆژەكانى وەبەرھىنان لە ئاستى (33 ، 132 ، 400) كىلۆ فۆلت بە ھەماھەنگى بەرپۆھەرايەتى وىستگەكان و ھىلەكان.

5. بەرزكردنەو ھاو راپورتى ووردەكارى و ئەنجامى تويژىنەو و شىكردنەو و دىراساتەكان و پىشنيارەكان بە راپورتىكى تىر و تەسەل.

6. پىشنياركردنى پلانى ستراتىجى بۆ سىكتەرى گواستەنەو.

7. پىشنياركردنى پلانى سالانە و پلانى پىنج سالەى وەزارەت.

8. په یوه نډیکردن و هه ماهه نگی له گهڼ بهرپوه بهرایه تی گشتی کاره بای شاره کان، له ریځای بهرپوه بهری پلان و بهرپوه بهری گشتی گواستنوه به مه بهستی وهرگر تنی زانیاری له سر پلانی سیکت هری گواستنوه ی کاره با.
9. ناماده کردنی پلانی دابین کردنی بودجه بو یش پیکردن و چاگردنه وهی پروژه کانی سیکت هری گواستنوه و (مناقلات) به هه ماهه نگی له گهڼ بهرپوه بهرایه تی گشتی دیوان و بهرپوه بهرایه تی گشتی پلاندانان.
10. پیشنیار کردنی شوینی گونجاو له رووی ته کنیکی یه وه بو ویستگه کان.
11. پیداچوونه وهی بهرده وام به مواصفات و ستاندرات ی به کارهاتوو له بواری گواستنوه به هه ماهه نگی له گهڼ بهرپوه بهرایه تی په یوه نندار.

به رپرسی به شی توژیینه وه و پلانی ستراتیژی به شیک له کاره کانی له ریځای لیژنه هه میشه یه کان نه نجام ددهات، وهک له خواره وه هاتوو:

ج. 1-1 لیژنه ی دیراسات و لیکولینه وه و دیزاین

له چهند کارمه نډیک پیك دیت كه له بهرپوه بهراتیه جیاوازه کان کار ده كهن به سهرو کایه تی بهرپز بهرپوه بهری گشتی گواستنوه ی کاره با یان به سهرو کایه تی نه ندازیاریکی خاوه نه زمون كه له ژیر چاودی ری بهرپوه بهری گشتی گواستنوه ی کاره با کاره کان نه نجام ددهن، وه به نه دنامه یه تی هه ر یهك له سهرو کی لیژنه کانی:

(PSSE, Power Quality, ASPEN, Mapping) وه به نه دنامه یه تی به رپرسی به شی توژیینه وه و پلانی ستراتیژی كه هه ر خو شی سكرتیری لیژنه ی دیراسات و لیکولینه وه و دیزاین ه .

لیژنه ی دیراسات و لیکولینه وه و دیزاین به پشت به ستن به داتای بهرده ست و به پشت به ستن به ته كنولوجیا و سوفت ویر

نهم نهرکانه ی لای خواره وه جیبه جی دهكات :

1. شیکردنه وهی داتا و دیراسه ی بهرده وام ده كهن بو باشتر کردن و په ره پیدانی حاله تی توپی کاره با له رووی یشپی کردن و چاره سر کردنی گرفته هه نوو که یه کان وهکو اختناقات و كه م کردنه وهی ووزه ی وونبو و زیاد کردنی سه قامگیری و چاره سر کردنی کیشه ی ثوفر لود و نرمی ناستی فولتیه، یان هه ر کیشه یه کی تری توپی کاره با وه پیشنیار کردنی گونجاوترین چاره سر له رووی ته کنیکی و تیچوو و ماوهی جیبه جی کردن، نه نجامه كه به راپورت بهرز ده کریته وه.
2. پیشنیار کردنی نه و پروژه انه ی سیکت هری گواستنوه كه پیویسته بخریته پلانی نریك و دووری بهرپوه بهرایه تیه كه مان به پشت به ستن به دیراسه ی پیویست و نه نجامه كه به راپورت بهرز ده کریته وه.
3. دیراسه ت کردنی هه ر كه یسیك كه پیویست به دیراسه ت کردن بیت له حاله تی پیویست و له سر داوای (بهرپوه بهرایه تی هیله کان، بهرپوه بهرایه تی ویستگه کان، بهرپوه بهرایه تی پلاندانان) له ریځای بهرپوه بهری گشتیه وه و نه نجامه كه به راپورت بهرز ده کریته وه.
4. ریكخستن و جیگیر کردنی داتای بهرده ست له سر پروگرام و سوفت ویره کان و نویكردنه وه یان به شیوه یه کی بهرده وام.

5. ووردیینی و پیداجوونهوه به کاری دیزاین له کاتی پیوستدا.
6. راپورتی نهجای گشت دراست و لیکولینهوه و پیشنیارهکانی لیژنه دراست و لیکولینهوه و دیزاین، له ریگی سهرۆکی لیژنه ناراسته ههریه که له بهریوهبهری پلان و ویستگهکان و هیلهکان دهکریت پیش پهسندی بهریوهبهری گشتی گواستنهوه، به مهبهستی ووردیینی و رادهبرین و ناگاداری.
7. دوبه دواي پهسند کردنی راپورتهکان وینهی کۆپی دهدریت به ههرسی بهریوهبهراتی پلان و ویستگهکان و هیلهکان.

ج. 1-2 لیژنه (PSS/E)

لیژنه (PSS/E) یه که له لیژنه بهردهوامهکانی بهریوهبهرایهتی گشتی گواستنهوهی کارهبا، لیژنه که له ژیر سهرپهرشتی بهریژ بهریوهبهری گشتی گواستنهوهی کارهبا دهییت، به ئەندامیهتی نوینهی بهریوهبهرایهتیه گشتیهکانی کۆنترۆل و پلاندانان و گواستنهوه.

ووشه (PSS/E) کورت کراوهی (POWER SYSTEM SIMULATION FOR) (ENGINEERING) ه، که بریتیه له پرۆگرامیکی سوخت ویر دروست کراوی کۆمپانیای (SIEMENS) ی ئەلمانیه، بهرنامهیهکی پیشکەوتوو به کاردیت بۆ رپهرو کردنی ووزی کارهباي بهرهمهاتوو (Power Flow) له تۆری کارهباي ههریم (132 & 400) کی قی، به کهمترین ووزی به فیرۆچوو.

ئهم لیژنهیه له سالی (2015) دهست به کاربوون دواي نهوهی فهرمانی وهزاری پیدهرچوو بهناوی لیژنه ی لیکولینهوهی تهکنیکی سیستهمی کارهباي ههریم، نامانج له پیکهینانی لیژنه و پرۆگرامی (PSS/E) دانانی پلانی نیش پیکردنی یه کهی ویستگهکانی بهرهمهینانه ههروهها پلانی چۆنیهتی گواستنهوهی بری ووزی کارهباي بهرهمهاتوو له ههریمی کوردستان بهشیوهیهکی زانستی وه چارهسهر کردنی گرفته ههنوکهیهکان وهکو چارهسهرکردنی کیشهی ئوهر لود و نرمی ئاستی قولتیه و چارهسهری اختناقات کهم کردنهوهی ووزی وونبو، که دهبیته هوی دابینکردنی تۆریکی کارهباي نیشتمانی توکمه و سیستهمیکی جیگیر و سهقامگیر، که نهوهش نامانجی بهریوهبهرایهتی گشتی گواستنهوهی کارهبايه.

بهرنامهی (PSS/E) له دوو بهشی سهرهکی پیک دیت بریتین له لیکولینهوه له باری ئاسایی سیستهم (Steady State)، وه لیکولینهوه له کاتی رودانی گرفتیکی تهکنیکی له تۆری کارهبادا (Dynamic)، له توانست (Feature) ی ئهم بهرنامهیه توانای لیکولینهوه و نهجمادانی زور کاری هیه بۆ نمونه ئەمانه ی خوارهوه بهشیکن لهو لیکولینهوانه ی که توانای نهجمادانی هیه:

- 1- Power flow and related network functions.
- 2- Optimal power flow.
- 3- Balanced and unbalanced faults.
- 4- Network equivalent constructions.
- 5- Dynamic simulations.

ئەرکەکانى لىژنەى (PSS/E)

ئەركى لىژنەى ناوبراۋ بريتىيە لە دىراسەت كۆردن و لىكۆلىنەۋە لە سىستەمى ووزەى كارەباى ھەرىم، لە ھەردوو بوارى گواستەنەۋە و بەرھەمھەتەن بۆ دارشتىنى پلانى ستراتىجى وەزارەتى كارەبا، وە دانانى پلانى درىژ خايەن و پلانى ھەنوۋكەيى وە پلانى ئىش پىكردنى يەكەى وىستگەكانى بەرھەم ھەتەن بۆ وەرزىكى ديارى كراۋى سال، بە ھەماھەنگى و بەشداربوۋنى لايەنى پەيوەندىدار لە كۆبوۋنەۋە و لىكۆلىنەۋەكان وە بە پشت بەستەن بە داتا و زانىارى وەرگىراۋ لە سىكتەرى تايبەت مەند.

دىراسەت كۆردنى ھەر كەيسىك كە پىۋىست بە دىراسەت كۆردن بىت لە ھالەتى پىۋىست و لەسەر داۋاى (سىكتەرە جيا جياكانى وەزارەتى كارەبا) لە رىگەى بەرپۆبەرى گشتىيەۋە، ھەروەھا دىراسەت كۆردن و دۆزىنەۋەى رىگە چارەى گونجاۋ بۆ گواستەنەۋەى ووزەى كارەبا لە تۆرەكانى گواستەنەۋەى كارەباى ھەرىم، پىش ئەنجامدانى گۆرەنكارىيەكان بە شىۋەى كۆردارى، پىۋىستە ئەگەرەكان دىراسەت بىكۆت، بە بەكارھەتەننى بەرنامەى سۆفت وىرى (PSS/E)، وە بەپىي زانىارىيەكانى تۆرى گواستەنەۋەى كارەباى ھەرىم كە لە بەرنامەى ناوبراۋ جىگىر كراۋە، لە رىگەى خالەكانى توانىستى پىۋىستى (PSS/E) كە لەسەرەۋە ئامازەى پىي دراۋە (Simulation) ئەنجام دەدرىت، دواتر ئەنجامەكان تۆمار دەكرىت، ئىنجا لە رىگەى بەدەست ھاتنى چەند رىگە چارەيەك لىژنەكە راسپاردە پىشنىار دەكات بۆ ھەلپەزاردنى گونجاوترىن رىگەچارە لە روى تەكنىكى و تىچۋو و ماۋەى جىبەجىكۆردن بۆ چارەسەرى كىشەكان، لىكۆلىنەۋەكان بە راپۆرت بەرز دەكرىنەۋە، دواتر وىنەى كۆپى لە راپۆرت دەدرىت بە لايەنەكانى ترى پەيوەندىدار لە وەزارەت وە بەرپۆبەرايەتەيەكانى (پلان، وىستگەكان و ھىلەكان) لە بەرپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەۋەى كارەبا.

ج. 1-3 لىژنەى (Power Quality)

ژمارەى ئەندامانى لىژنەى (Power Quality) پىك دىت لە دە ئەندام كە لە ژىر سەرپەرشتى بەرپۆبەرى گشتى گواستەنەۋەى كارەبا دەبىت، بە ئەندامىيەتى كارمەندانى بەرپۆبەرايەتە گشتىيەكانى شارەكان لە گشت سىكتەرە جيا جياكانى كارەبا. ئامانج لە پىكھەتەننى لىژنەى (Power Quality) وەك ئامرازىكە بۆ بەدەيھەتەننى ئامانجەكانى بەرپۆبەرايەتى گشتى گواستەنەۋەى كارەبا كە بريتىيە لە دابىنكۆردنى تۆرپىكى كارەباى نىشتىمانى تۆكە و سىستەمىكى جىگىر و سەقامگىر و بەردەوام كە بتوانىت ئەو بىرە كارەبايەى كە لە كوردستان و دەرەۋەى كوردستان بەرھەم دەھىنرىت بگوازىتەۋە بە باشترىن كوالىتى و بە كەمترىن وون بوون وە دلىا بوون لەگەيشتنى بۆ ھاۋلاتىان و بەكارھەتەنران لە رىگەى وىستگەكانى گۆرپىنى كارەبا بە بەرزترىن

تایبەتمەندی (مواصفاتی) جیهانی، لە ریگای کارکردن لەسەر چاککردنی جوړیهتی ووزە (Power Quality)، بۆ ووزە گواستراوەی ناو تۆرەکانی کارەبای هەریم، هەروەها کەمکردنەوی ووزە بەفەرۆ چوو بۆ کەمترین ناستی ریگە پێدراو وەک لە ستانداردی جیهانی (IEEE, IEC) دا هاتوو.

بەهۆی زۆری بار (Load) ی کارەبا و جوړی لۆد کە زیاتر (Inductive) ن کارگەری نەرینی دروست دەکەن لەسەر تۆری کارەبای هەریم، وەک ئەو کارگەری کە بزۆینەر و ماتۆری قەبارە گەورە بەکاردێنن، هەروەها کارگەری تۆرەکانی تۆرەکانی ناسن کە جوړی لۆدەکانیان بریتیه لە (Arc Furnace , Induction Furnace)، کارگەری زۆر نەرینی دەکەنە سەر (Power Quality).

ماوەی پێشنیار کراو بۆ گەشتن بە ئامانجی ئاماژە پێدراو لە سەرەو بۆ ئەو کارگە و پرۆژانەی کە ئیستا لە ئێشدا بریتیه لە (2) ساڵ لە دواي دەست بەکاربوونی لیژنەی ناوبراو لە کانوونی دووهم ساڵی 2019، وە بەردەوام بوون بۆ ئەو پرۆژانەی کە لە داھاتوو دروست دەکرین لە ریگای دانانی مەرج و ستاندراتی پێویست سەبارەت بە جوړ و تایبەتمەندی ئەو ئامێرانەی کە بە نیازن لە کارگەکان بەکاری بێنن، هەروەها لە ریگای پێدانی ریکار و رینمای پەپەرە کراو بۆ ئەو ئامێرانەی کە پێویستە بە کار بەیتریت بۆ گەشتن بە ناستی رێپێدراو لە کارگەری هەر پرۆژەیک لەسەر (Power Quality) لە تۆری کارەبا بەپێی ستاندراتی جیهانی کە بریتیه لە (IEEE, IEC).

ئەو فاکتەرانی کە کارگەری نەرینی دروست دەکەن لەسەر تۆری کارەبا بریتین لە:

1. Harmonics
2. Flicker
3. Voltage Sag
4. Voltage Swell
5. Power factor

ئەرکەکانی لیژنەی (Power Quality)

ئەرکی لیژنەی ناوبراو بریتیه لە سەردان و روپێو کردنی ئەو کارگە پێشەسازیانەی کە باریان زۆرە وە ئەگەری دروست کردنی کێشەیان لێدەکری بۆ تۆری کارەبای هەریم لە ریگای دروست کردنی ئەو فاکتەرانی کە سەرەو ئاماژە پێدراو، لیژنە کە هەڵدەستیت بە بەستنی ئامێری (Power Quality Analyzer) لە ناو کارگەکان وە مانەوی ئامێرەکان بەپێی پێویستی شوێنە کە بۆ تۆمارکردنی زانیاری و داتاكان، وە دواتر شیکردنەویان لە لایەن لیژنەی (Power Quality) بە مەبەستی ئامادەکردن و بەرز کردنەوی راپۆرتی پێویست بۆ دەست نیشانکردنی کێشەکان وە دیاری کردنی ریگە چارە گونجاو بۆ چارەسەری کێشەکان، وە دواتر پێدانی وینە کۆپی لە راپۆرت بۆ لایەنەکانی تری پەيوەندیدار لە وەزارەت و بەرپۆبەراتیەکانی (پلان، ویستگەکان و هیڵەکان) لە بەرپۆبەرایەتی گشتی گواستەوێ کارەبا.

ج. 1-4 لیژنہی (ASPEN)

لیژنہی (ASPEN) یہ کہہ لے لیژنہ بہرہ دہوامہ کانی بہرپوہہ رایہ تی گشتی گواستنهوہی کارہبا، ژمارہی ئەندامانی لیژنہی (ASPEN) پیک دیت لے دہ ئەندام کہ لے ژیر سہرپہرشتی بہرپیز بہرپوہہ رایہ تی گشتی گواستنهوہی کارہبا دەبیت، بہ ئەندامیہ تی کارمەندانی بہرپوہہ رایہ تیہ گشتیہ کانی شارەکان لے سیکتہری ویستگہ کان ہەر وہا بہ ئەندامیہ تی نوینہری کۆنترۆل و پلاندانان و ہیڵەکان.

ووشە (ASPEN) کورت کراوہی (ADVANCED SYSTEM FOR POWER ENGINEERING) ە، کہ بریتیہ لے پرۆگرامیکی سۆفت ویر دروست کراوی ولاتی (USA) یە، کہ بہرنامیہ کی پیشکەوتووہ بہ کاردیت بۆ پاراستن (Protection) ی تۆری کارہبا لے ئەگہری روودانی شۆرت سیرکت لے تۆری کارہبا ی ہەریم، لے ریگیای پرۆگرامسازی پیویست بۆ ریلہی (Relay) بہ کارہاتوو لے تۆری کارہبا.

ئامانج لے پیکھینانی لیژنہ و پرۆگرامی (ASPEN) وەک یاریدە دەریکە بۆ ئەندازیاری ویستگہ کان کہ لے بواری (Protection) کار دەکەن، بۆ پرۆگرامکردنی ریلہیہ کانی تۆری کارہبا، کہ بەشیوہی گونجاو کاری خۆی ئەنجام بدات لے پاراستنی تۆری کارہبا لے کاتی روودانی ہەر رووداو و ہەلە یەک، ئەنجامدانی ئەم پرۆگرامسازیہ لے ماوہیہ کی زۆر کەم دەستەبەر دەبی وە بەشیوہیہ کی زۆر وورد ئامانج دەپیک، کہ ئەمەش دەبیتە ھۆی دا بینکردنی تۆرپیکی کارہبا ی نیشتمانی توکمە و سیستەمیکی جیگیر و سەقامگیر، کہ ئەوہش ئامانجی بہرپوہہ رایہ تی گشتی گواستنهوہی کارہبا یە.

لە توانست (Feature) ی ئەم بہرنامیہ توانای بەستن و وەرگرتن و پیدانی زانیاری و داتای ھییە لەگەڵ بہرنامە کانی تر وەک (PSS/E, PTI, Electrocon...)، ھەر وہا توانای ئەنجامدانی زۆر کاری ھییە بۆ نمونە ئەمانە ی خواروہ بەشینکن لەو کارانە ی کہ توانای ئەنجامدانی ھییە:

- 1- Accurate short circuit modelling of power system network.
- 2- Can simulate bus faults, faults on a line, Phase-open faults and simultaneous faults.
- 3- Detailed modelling of over current and distance relays operation in faults.
- 4- Have tools for users to expand relay curve library and create new distance relay algorithms.
- 5- Comes with script programs for fault location and end-to- end testing.
- 6- Can simulate short circuit in bath mode.

نەركەكانى لىژنەى (ASPEN)

ئەركى لىژنەى ناوبراۋ بىرىتى دەبىت لە سەردان و رووپىۋو كىردنى وىستگەكان و ھىلەكانى گواستىنەو و دابەشكىردنى كارەبا، بەمەبەستى كۆكردنەو زانىارى پىۋىست بۆ پىۋىگرام كىردنى رىلەيەكانى ناو وىستگەكان بەپى ى جۆر و درىۋى ھىلەكانى ناو تۆرى كارەباى ھەرىم، لە رىگى خالەكانى تۋانىستى پىۋىگۋامى (ASPEN) كەلەسەرەو ناماژەى پى كراو، لىژنەكە ھەلدەستىت بەئامادەكىردن و بەزكىردنەو راپۆرتى پىۋىست بۆ دەست نىشان كىردنى كىشەكان، دىارىكىردنى رىگەچارەى گونجاو بۆ چارەسەرى كىشەكان، وەدواتر پىدانى وىنەى كۆپى لە راپۆرت بۆ لایەنەكانى تىرى پەيۋەندىدار لە وەزارەت وە بەرىۋەبەرايەتییەكانى (پلان، وىستگەكان و ھىلەكان) لە بەرىۋەبەرايەتى گىشتى گواستىنەو كارەبا.

ج. 1-5 لىژنەى (Mapping)

لىژنەى (Mapping) يەكە لە لىژنە بەردەوامەكانى بەرىۋەبەرايەتى گىشتى گواستىنەو كارەبا، ئەندامانى لىژنەى (Mapping) لە ژىر سەرپەرشتى بەرىۋەبەرى گىشتى گواستىنەو كارەبا دەبىت، بە ئەندامىيەتى كارمەندانى بەرىۋەبەرايەتییە گىشتىيەكانى شارەكان لە سىكتەرى وىستگەكان و ھىلەكان وە بەئەندامىيەتى پلاندانان.

نامانج لە پىكەپىنانى لىژنە (Mapping)، دەستە بەر كىردنى داتا و زانىارىيەكانى سىكتەرى گواستىنەو ھەلە وىستگەكان و ھىلەكان، لە رىگى بەكارھىنانى بەرنامەى (GIS) كە بەرنامەيەكى تايبەتە بۆ جىگىر كىردنى شوپىنى راستەقىنەى وىستگە و رىپرەوى تاۋەرەكان و ھىلەكانى گواستىنەو و دابەشكىردنى كارەبا، بە بەكارھىنانى نەخشەى ھەرىم دەكرىت زانىارى تايبەت بەھەر خالىك لەسەر جىگىر بكرىت و بنەخشىنرىت، بەردەست بوونى ئەم زانىارىيە بەشىۋەيەكى خىرا و ووردىن، سوودى زۆر دەبى بۆ بەرنامەكانى تر بۆ ئەو ھەى بتۋان ئەنجامى راست و دروست بەدەست بەپىن، وەك بەرنامەى (PSS/E, ASPEN...).

لە تۋانىست (Feature) ى ئەم بەرنامەيە دىارى كىردنى رىپرەوى ھىلەكانى گواستىنەو و دابەشكىردن لەگەل شوپىنى وىستگەكان لەسەر نەخشەى ھەرىم بەشىۋەى وىنەى راستەقىنەى سى دوورى (مىجىم) (X Y Z) يان بەشىۋەى (X Y) ھەرۋەھا تۋاناي جىگىر كىردنى زانىارىيەكانى ھەيە بە شىۋەى فرە چىن (Layers) بەپى ى جۆر و تايبەتمەندى داتاكان، واتە تۋاناي رىكخستىن و پۆلىن كىردن و ھەلگرتنى زانىارىيەكانى ھەيە وە دواتر بەشىۋەيەكى ئاسان زانىارىيەكان دەستەبەردەكات، كە ئەو ھەش سوودى زۆرى دەبىت بۆ پلانى ئەنجامدانى پىۋىژدەكان لە دۋاپۆژ.

نەركەكانى لىژنەى (Mapping)

ئەركى لىژنەى ناوبراۋ بىرىتى دەپىت لە سەردان و روپپو كىردنى وىستگەكان و ھىلەكانى گواستىنەو و دابەشكىردنى كارەبا، بەمەبەستى كۆكىردنەو ەى زانىارى پىپوئىست لەسەر رىپرەو و جۆر و درىژى ھىلەكانى ناو تۆرى كارەباى ھەرىم ھەروەھا زانىارى وىستگەكانى بەرھەمھىنان و گواستىنەو و دابەشكىردن، لە رىگى خالەكانى توانىستى پىرۆگۆامى (Mapping) كەلەسەرەو ەى ئامازەى پى كراو، لىژنەكە ھەلدەستىت بە جىگىر كىردنى ئەم داتا و زانىارىانە لە سەر نەخشەى ھەرىم لە رىگى بەرنامەى (GIS) ، وەدواتر پىدانى وىنەى كۆپى لە نەخشەى ئامادەكراو بۆ لایەنەكانى تىر پەيوەندىدار لە وەزارەت وە بەرپۆبەرايەتییەكانى (پلان، وىستگەكان و ھىلەكان) لە بەرپۆبەرايەتى گشتى گواستىنەو ەى كارەبا.

ج.2- بهشی داتا و GIS و بهدواداچوون

له لایمن فرمانبهریک به ناوونیشانی (ئەندازیاری پیشکەوتوو) یان بەسەرەوه هەلگری پروانامە بکالۆریۆس یان بەسەرەوه له ئەندازیاری کاربە بەرپۆشەبەریت که لایەنی کم (10) ساڵ شارەزایی هەبێت له بواری GIS و بەدواداچوون و ئەم ئەرکانە خوارەوه جێ بەجێ دەکات :

1. کۆکردنەوهی داتای پێویست و پەڕێنددار بە تۆری گواستەوهی کاربە و خستنه سەر داتا بەیس و جێگیر کردنی له بەرنامە ی GIS و نوێکردنەوهی ئەو داتایە بە شیوەیهکی بەردەوام.
2. پەڕێندیکردن و هەماهەنگی لەگەڵ بەرپۆشەبەریت گشتی کاربە ی شارەکان، له رێگای بەرپۆشەبەری پلان و بەرپۆشەبەری گشتی گواستەوه بە مەبەستی کۆکردنەوهی زانیاری و ووردهکاری داتای تۆری کاربە، و ئەو پلانە ی که له لایەن ئەوانەوه دانراوه بە مەبەستی ئامادەکردنی هێڵه گشتیهکانی پلانی وەزارەت له سیکتەری گواستەوه بە هەماهەنگی لەگەڵ بەرپۆشەبەریت گشتی پلاندانان.
3. بەدواداچوونی جێبەجێکردنی پلانی گشتی بەرپۆشەبەری گشتی گواستەوه و پلانی بەرپۆشەبەریتیهکانی گواستەوه له هەریەمی کوردستان و ئامادەکردن و بەرزکردنەوهی راپۆرتی دەوری تایبەت بە قوناقەکانی جێبەجێکردن.
4. ئامادەکردنی راپۆرتی مانگانە له سەر پڕۆژەکان له رۆی تەکنیکی و رێژە ی جێبەجێکردن و کێشەکانی پڕۆژە و خالە ئەڕینی و نەڕینی پڕۆژەکان و بەرزکردنەوهی.
5. تۆمارکردن و بەداتاکردن و نوێکردنەوهی زانیاری لەسەر لایەنی تەکنیکی و دارایی و بانکی پڕۆژەکان به راپۆرتیک و بەرز کردنەوهی ئەو داتا و زانیاریانە به راپۆرت.
6. ئەنجامدانی ئاماری پێویست له بواری تۆری گواستەوه.
7. پێداچوونەوهی بەردەوام به موصافات و ستاندرات ی بەکارهاتوو له بواری گواستەوه به هەماهەنگی لەگەڵ بەرپۆشەبەریتیه پەڕێنددار (ویستگەکان و هێڵەکان) هەروەها پالپشت به راپۆرتی بەرپۆشەبەری پڕۆژەکان که له کۆتایی هەر پڕۆژەیهک پێویستە پیشکەشی بکەن بهو کم و کوریانە ی که له تەندەری پڕۆژەکەدا هەیه.
8. ئەنجامدانی هەر کاریکی بەدواداچوون که له لایەن بەرپۆشەبەری گشتی یهوه داوا بکری.
9. بەدواداچوون و ووردبینی کردن له راپۆرتی مانگانە ی کۆنترۆلی شارەکان و کۆنترۆلی هەریەم به مەبەستی ئاگاداربوون له کێشەکانی ئیشپیکردن و کاری رۆژانە ی ویستگەکان و هێڵەکانی گواستەوه، ناردنی بۆ بەشی توێژینهوه و پلانی ستراتیجی به مەبەستی دراسەکردنی کێشەکان وه دۆزینهوهی رێگە چاره ی گونجاو بۆیان.
10. بەدواداچوون و ووردبینی کردن له نەخشە ی تۆری کاربە ی هەریەم له ئاستی (132 ، 400) کیلۆ شۆلت وه هەروەها سەرپەشتی و بەدواداچوون بۆ ئامادەکردنی نەخشە ی تۆری کاربە ی شارەکان له ئاستی (33) کیلۆ شۆلت.

ج.3- بەشى ٲاھىنان و ٲەرە ٲىدانى ھىلەكان و وىستگەكان

لە لايەن فەرمانبەرىك بە ناوونىشانى (ئەندازىياري ٲىشكەوتوو) يان بەسەرەو ھەلگىرى ٲروانامەى بگالۆريۆس يان بەسەرەو لە ئەندازىياري كارەبا بەرٲۆدەدەبرىت كە لايەنى كەم (10) سال شارەزايى ھەيىت لە بواري مەشق و ٲاھىنان و ٲەرە ٲىدان و ئەم ئەركانەى خواريەو جى بەجى دەكات :

1. دۆزىنەو ھەلى ٲاھىنان و ٲەرە ٲىدان بۆ كارمەندانى بەرٲۆدەبەرايەتى گشتى گواستەو ھەلگىرى وەزارەت يا لە رىگاي ئۆرگانەكانى حكومەتى ھەرىم يا لە رىگەى رىكخراو ھەلگىرى و كۆمپانيكان بە ھەماھەنگى لەگەل بەرٲۆدەبەرايەتى گشتى ٲلاندان .
2. دانانى ٲلانى مەشق و ٲاھىنانى ٲىويست بۆ كارمەندانى سىكتەرى گواستەو بە ھەماھەنگى لەگەل بەرٲۆدەبەرايەتى ٲەيوەنددار .
3. رىكخستنى خولى ٲاھىنان بۆ كارمەندانى سىكتەرى گواستەو لە ناو ھەو ۋ دەرەو ۋ لات بە ھەماھەنگى لەگەل بەرٲۆدەبەرايەتى گشتى ٲلاندان .
4. وەدەست ھىنانى بەرنامە و ٲرۆگرامى خول و دابەشكردنى بەسەر بەشداربوان بەر لە دەست ٲىكردنى خولەكە .
5. فەرھەم كردنى ٲىداويستىيەكانى خولى ٲاھىنان و دابەشكردنى بەسەر بەشداربوان .
6. بەدواداچوونى كاروبارى بەشداربوان بەر لە دەست ٲىكردنى خول، و ھەلگىرى بەرٲۆدەچوونى خولەكان .
7. رىكخستنى ٲىشكەشكردنى وانە (محاضرة) لەلایەن بەشداربوان دواى تەواو بوونى ھەر خولىك .
8. بە دۆسيە كردنى راپۆرتى كۆتايى ھەر خولىك دواى تەواو بوونى .
9. ئامادەكردن و ٲرکردنەو ھى فۆرمى ھەلەسەنگاندن ى خولى ٲاھىنان لە لايەن بەشداربوانەو .
10. دىراسەت كۆرەنەو ھى فۆرمى ھەلەسەنگاندن بەشداربوان و تقييم كردنى ئاستى ھەر خولىك بەرٲۆرتىك و بەرزكردنەو ھى بە كۆمىنت و تىبىنى و ٲىشنيار، بۆ بەرٲۆدەبەرى گشتى گواستەو ھەلگىرى رىگاي بەرٲۆدەبەرى ٲلان .
11. بە داتا كۆرەنەو ھى زانىارى ٲلانى ٲاھىنان و ئامارى ٲاھىنان و رىكخستنى لە دۆسيەى تايبەت .
12. فەرھەم كردنى نامىلكە و (كراس) و (ملزمە) تايبەت بە رىنمايى و رىكارەكانى ئىشپىكردن و چا كۆرەنەو ھى تۆرى كارەبا بە ھەماھەنگى لەگەل بەرٲۆدەبەرايەتى ٲەيوەنددار .

د- بهرپوه بهرايه تې ته کنيکي وېستگه کان

- له لايمن فرمانبهرنک به ناوونيشاني (س. نندازياران) يان به سهره وه بهرپوه دهرېت که لايه ني کهم (15) سان
شاره زاي هه بېت وه کو نندازيار له بواري وېستگه کان و نهم نمرکانه ي لاي خواره وه جي به جي ده کات:-
1. ناماده کردني تاييه تمه ندي (مواصفا تي) ته کنيکي و مهرجه ته کنيکيه کان بو پرژه کاني وېستگه کان.
 2. ناماده کردني درافتي تهنده ره کاني سيکتري وېستگه کان.
 3. ناماده کردني دهرخسته (جدول کميات) ي خه ملينراو بو پرژه کاني وېستگه کان.
 4. شيکردنه وه ي ثوفره کاني بواري وېستگه کان.
 5. بهرپوه بردن و سهرپه رشتيکردني پرژه کاني بواري وېستگه کان له جوړي GIS و AIS و موبایل و سهرپه رشتي
کاره کاره بایيه کاني پرژه.
 6. سهرپه رشتي کاره شارستانيه کاني پرژه کاني وېستگه کان له ريگه ي به شي نندازه ي شارستاني.
 7. سهرپه رشتي تيست کردني وېستگه کان بهر له وه ي بکه ونه کارکردن.
 8. په يوه نديکردن و هه ماهه ننگي له گه ل بهرپوه بهرايه تي گشتي کاره بای شاره کان، له ريگاي بهرپوه بهري گشتي
گواستنوه ي کاره بای، به مه به ستي وهرگرني زانياري له سهر کيشه ته کنيکيه کاني وېستگه کان وه پيداني
راوړکاري ته کنيکي له بواري چاککردن و ئيشپيکردني وېستگه کان.
 9. کاري پيداني راوړکاري ته کنيکي له بواري پشکين و سيستمی پاراستن Protection ي وېستگه کان.
 10. کونترول کردني جوړ و کواليتي پيکهاته ي وېستگه کان.
 11. هه لسه نگاندي ته کنيکي نهو که ره سته و نامير و کهل و پهل و بهرهمه يئراوانه ي بواري وېستگه کان و
پشکيني کارگه کان، بهر له وه ي بخرينه فيندر ليستي و هزاره ت.
 12. نه بجامداني تيستي کارگه و تيستي روتيوني و تيستي موقعي بو که ره سته و کهل و پهل و نامير کاني به کار
هاتو له پرژه کاني بواري وېستگه کان.
 13. نه بجامداني وهرگرني سهره تايي و وهرگرني کوتايي و ناماده کردني پيوانه ي کوتايي پرژه کاني بواري
وېستگه کان.
 14. پيداني به لگه نامه ي وهرگرني سهره تايي و وهرگرني کوتايي پرژه کاني بواري وېستگه کان.
 15. کاري پيداني راوړکاري ته کنيکي به و بهرهمه يئره و کهرتي و بهرهمه يئره.
 16. پيداني تاييه تمه ندي (مواصفا ت) و مهرجه ته کنيکيه کان و سهرپه رشتيکردني نهو کار و پرژه ناي که به توړي
کاره باوه د به سترين و له سهر نه ستو و بوودجه ي و بهرهمه يئره يان هه ر ده زگايه کي تره وه نه بجام دهرېت له بواري
وېستگه کان.

17. به دواډاچوونی پابه‌ند بوون به رېنماییه‌کانی سه‌لامه‌تی پېشه‌سازی و رېک‌خستنی له بواړی وېستگه‌کاندا.
18. ووردبینی ته‌واوی دهرخسته‌کانی تایبته به وېستگه‌کان، که هاتوون له لایهن به‌رپوه‌برایه‌تیه‌کانی گواستنه‌وه له ههریمي کوردستان، وه پیدانی رای ته‌کنیکی و پېشنیار له‌سهر بابته‌تی ئاماژه پېدراو.
19. سهرپهرشتیکردنی بنیاتنانی ته‌و وېستگانه‌ی که له لایهن وه‌به‌رهینه‌ر یان هر لایه‌نیکی تری دهره‌وه‌ی وه‌زاره‌ته‌وه، که‌رتی تایبته بیټ یا گشتی، بنیات دهرنیت و دبه‌ستریته‌وه به توړی گواستنه‌وه، جا وېستگه‌که بو‌وه‌زاره‌ت بیټ یاخود تایبته بیټ.
20. به‌رپوه‌بردن و سهرپهرشتی کردنی ته‌و به‌شانه‌ی که سهر به به‌رپوه‌برایه‌تی ته‌کنیکی وېستگه‌کانه.

د. 1- به‌شی سهرپهرشتی پروژه‌کانی وېستگه‌کان

له لایهن فرمانبه‌ریک به ناوونیشانی (ته‌ندازیاری پېشکه‌وتوو) یان به‌سهره‌وه هه‌لگری پروانامی بکلوریوس یان به‌سهره‌وه له ته‌ندازیاری کاره‌با به‌رپوه‌ده‌بریت که لایه‌نی کهم (10) سال‌ شاره‌زایی هه‌بیټ له بواړی سهرپهرشتی پروژه‌کانی وېستگه‌کان ونه‌م ته‌رکانه‌ی خواره‌وه جی به‌جی ده‌کات :

1. به‌شداریکردن له شیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی ئوفه‌ره‌کانی سیکتیه‌ری وېستگه‌کان.
2. به‌رپوه‌بردن و سهرپهرشتیکردنی پروژه‌کانی وېستگه‌کان له جوړی GIS و AIS و مو‌یایل و سهرپهرشتی کاره کاره‌باییه‌کانی پروژه.
3. سهرپهرشتیکردنی بنیاتنانی ته‌و وېستگانه‌ی که له لایهن وه‌به‌رهینه‌ر یان هر لایه‌نیکی تری دهره‌وه‌ی وه‌زاره‌ته‌وه، که‌رتی تایبته بیټ یا گشتی ، بنیات دهرنیت و دبه‌ستریته‌وه به توړی گواستنه‌وه ، جا وېستگه‌که بو‌وه‌زاره‌ت بیټ یاخود تایبته بیټ.
4. ته‌نجامدانی تیستی کارگه و تیستی روتینی و تیستی موقعی بو‌که‌ره‌سته و که‌ل و پهل و ئامیره‌کانی به‌کار هاتوو له پروژه‌کانی سیکتیه‌ری وېستگه‌کان.
5. وه‌رگرتنی سهره‌تایی و وه‌رگرتنی کوتایی و ئاماده‌کردنی پیوانه‌ی کوتایی پروژه‌کانی سیکتیه‌ری وېستگه‌کان.
6. سهرپهرشتی تیست کردنی وېستگه‌کان به‌ر له‌وه‌ی بکه‌ونه کارکردن.
7. واژو‌کردنی به‌لگه‌نامه‌ی وه‌رگرتنی سهره‌تایی و وه‌رگرتنی کوتایی پروژه‌کانی سیکتیه‌ری وېستگه‌کان.
8. به‌رزکردنه‌وه‌ی راپوړتی هه‌فتانه‌ی تیر و ته‌سه‌ل له‌سهر پروژه‌کانی سیکتیه‌ری وېستگه‌کان، وه پیدانی کو‌پی راپوړت بو‌به‌رپوه‌به‌ری پلان.

9. ئامادەبوونى كۆپۈنەنە دەۋرى و لەناكاو لەگەل بەلپەندەر و لايەنى پەيۋەندار بە پروژەكانى ويىستگەكان و نووسىن و بەرز كۆرۈنەنەنە كۆتۈۈسى كۆپۈنەنە.

10. ھەماھەنگى تەۋاو لەگەل بەرپەۋەبەرايەتى گىرېبەستەكان و بەرپەۋەبەرايەتى ژمىريارى پلان لە بەرپەۋەبەرايەتى گىشتى ديوان ۋە لايەنە پەيۋەندارەكانى تر.

11. جگە لەم خالائەى سەرۋە بەشى سەرپەرشتى پروژەكانى ويىستگەكان لە ريگاي ئەندازياري شارستانى بەرپرسە لەم خالائەى خوارەۋە:

أ- ۋەرگرتنى كۆزدىنەيشن ى زەۋى ديارى كراۋ بو شويىنى ويىستگە و تەۋاۋى داتاي پروپىتۋى پىتۋىست.

ب- جىگىر كۆرۈنەنەنەنە تەۋاۋى داتاي پروپىتۋى بو سەر نەخشە.

ت- ئامادە كۆرۈنەنەنەنە پەزىمەندى لەسەر شويىنى ويىستگە بو لايەنە پەيۋەندارەكان.

پ- بەدۋاداپوون و ھەماھەنگى لەگەل لايەنە پەيۋەندارەكان بو ۋەرگرتنى پەزىمەندى لەسەر شويىنى ويىستگە.

ج- ۋۆردبىنى و پىدائى پاۋ سەرنج و كۆمىنت و پەزىمەندى لەسەر دىزايىن و نەخشەى و ۋۆردەكارى كارى شارستانى بىياتنانى ويىستگەكان.

ح- سەرپەرشتى كۆرۈنەنەنە جىبەجىكۆرۈنەنە گىشت بىرگەكانى كارى شارستانى بىياتنانى ويىستگەكان لەگەل گىشت ۋۆردەكارى كارى شارستانى بەۋ شىۋەيەى كە لە گىرېبەستدا ھاتوۋە و پەزىمەندى لەسەر دراۋە.

د.2- بەشى تەكنىك و ۋاۋىژكارى ويىستگەكان

لە لايەن فەرمانبەرىك بە ناۋونىشانى (ئەندازياري پىشكەۋتوۋ) يان بەسەرۋە ھەلگىرى پرونامەى بىكلورىوس يان بەسەرۋە لە ئەندازياري كارەبا بەرپەۋەدەبىرىت كە لايەنى كەم (10) سال شارەزايى ھەيىت لە ۋاۋى ويىستگەكان و ئەم تەركانەى خوارەۋە جى بەجى دەكات :

1. ئامادەكۆرۈنەنە تايىبەتەندى (مواصفاتى) تەكنىكى و مەرجە تەكنىكىەكان بو پروژەكانى ويىستگەكان.

2. ئامادەكۆرۈنەنە دەرۋەستە و جدول كىمىيات ى خەملىتراۋ بو پروژەكانى ويىستگەكان.

3. بەشدارىكۆرۈنەنە شىكۆرۈنەنە تەكنىكى ئۆفەرەكانى ۋاۋى ويىستگەكان.

4. چاۋدېرى كۆرۈنەنە تىست كۆرۈنەنە ويىستگەكان بەر لەۋەى بىكۆنە كاركۆرۈنە.

5. په یوه نډیکردن و هه ماهه نگی له گهل بهرپوه به رایه تی گشتی کاره بای شاره کان له پړگای بهرپوه بهری ته کنیکی هیله کان و بهرپوه بهری گشتی گواستنه وهی کاره با، به مه بهستی و درگرتنی زانیاری له سهر کیشه ته کنیکیه کانی ویستگه کان وه پیدانی راویژکاری ته کنیکی له بواری چاک کردنه وه و ئیشپیکردنی ویستگه کان.
6. کاری پیدانی راویژکاری ته کنیکی له بواری پشکین و سیستمی پاراستن Protection ی ویستگه کان.
7. کونترول کردنی جوړ و کوالیتی پیکهاته ی ویستگه کان.
8. به شدار بوون له هه لسه نگانندی ته کنیکی نهو که رهسته و نامیر و کهل وپهل و بهر هه مهینراوانه ی بواری ویستگه کان، بهر له وهی بخړینه قیندر لیستی و وزارت.
9. کاری پیدانی راویژکاری ته کنیکی به و بهر هینه و کهرتی و بهر هینان و لایه نه کانی تر.
10. پیدانی تاییه تمندی (مواصفات) و مهرجه ته کنیکیه کان و سهر په رشتیکردنی نهو کار و پروژانه ی سیکتیه ری ویستگه کان که به توړی کاره باوه ده به سترین و له سهر نه ستو و بوودجه ی و بهر هینه ریان هه ده زگایه کی تره وه نه نجام ده دریت ، کهرتی تاییه ت بیت یا گشتی.
11. ووردبینی ته و اوای درخسته کانی تاییه ت به ویستگه کان، که هاتوون له لایه ن بهرپوه به رایه تیه کانی گواستنه وه له هریمی کوردستان، وه پیدانی پای ته کنیکی و پیشنیار له سهر بابه تی ناماژه پیدراو.

ه- بهرپوهه رایه تی ته کنیکي هیله کان

له لایمن فرمانبرېك به ناوونیشانی (س. نندازیاران) یان به سهره وه بهرپوه ده بریت كه لایه نی كم (15) سال
شاره زای هه بیټ وه كو نندازیار له بواری هیله کان و نهم نهركانه ی لای خواره وه جی به جی ده كات:-

1. ناماده كړدنی تاییه تمندی (مواصفا تی) ته كنیکي و مهرجه ته كنیکیه كان بو پرژه كانی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و پرژه كانی هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
2. ناماده كړدنی درافتی ته نندهره كانی سیكتهری هیله كان.
3. ناماده كړدنی دهرخسته (جدول كمیات) ی خه ملینراو بو پرژه كانی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و پرژه كانی هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
4. شیکردنه وه ی ثوفره كانی بواری هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
5. بهرپوه بردن و سهرپه رشتیكړدنی پرژه كانی بواری هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
6. كوټرول كړدن و ووردبینی پیداویستی ته كنیکیه كانی كار و پرژه كانی گواستنه وه به به كار هیئانی پروگرام و سوفت ویر.
7. په یوه نندیکردن و هه ماهه نگی له گهل بهرپوهه رایه تی گشتی کاره بای شاره كان، له ریځای بهرپوهه بری گشتی گواستنه وه ی کاره بای، به مه بهستی وهرگرتنی زانیاری له سهر کیشه ته كنیکیه كانی هیله كان وه کاری پیدانی راویژکاری ته كنیکي له بواری چا كړدنی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
8. كوټرول كړدنی جوړ و کوالیتی پیکهاته ی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
9. هه لسه نگاندنې ته كنیکي نهو كه رهسته و نامیر و كهل وپهل و بهرهمه یئراوانه ی بواری هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و هیله كانی کیبلی ژیر زهوی و پشكنینی کارگه كان بهر له وه ی بخړینه ټیندر لیستی و هزاره ت.
10. نه نجامدانی تیستی کارگه و تیستی پوټینی و تیستی موقعی بو كه رهسته و كهل و پهل و نامیره كانی به كار هاتوو له پرژه كانی بواری هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و پرژه كانی هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
11. نه نجامدانی وهرگرتنی سهره تایي و وهرگرتنی کوتایی و ناماده كړدنی پیوانه ی کوتایی پرژه كانی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و پرژه كانی هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
12. پیدانی به لگه نامه ی وهرگرتنی سهره تایي و وهرگرتنی کوتایی پرژه كانی هیله كانی گواستنه وه ی هه وائی و پرژه كانی هیله كانی کیبلی ژیر زهوی.
13. کاری پیدانی راویژکاری ته كنیکي به و بهرهمه یئره و كه رتی و بهرهمه یئره.

14. پیدانی تاییه تمه ندى (مواصفات) و مهرجه ته كنیکیه كانى ئەو کار و پروژانه ی سیکتەری گواستنه وەى کارەبا
کە بە توژی کارەباو دەبەستریڻ و لەسەر ئەستۆ و بوودجەى وەبەرھێنەر یان ھەر دەزگایەکی ترەوہ ئەنجام
دەدریٲ.

15. سەرپەرشتیکردنى ته كنیکى پروژەکانى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى و پروژەکانى ھیلەکانى کيبلى ژيڕ زەوى
کە بە توژی کارەباو دەبەستریڻ و لەسەر ئەستۆ و بوودجەى وەبەرھێنەر یان ھەر دەزگایەکی ترەوہ ئەنجام
دەدریٲ.

16. سەرپەرشتیکردنى بنیاتنانى ئەو ھیلانەى کە لە لایەن وەبەرھێنەر یان ھەر لایەنیکى تری دەرەوہى وەزارەتەوہ،
لە کەرتى تایبەت بىٲ یا گشتى، کە بنیات دەنریٲ و دەبەستریٲەوہ بە توژی گواستنه وە، جا ئەو ھیلانە بوٲ
وەزارەت بىٲ یاخود تایبەت بىٲ.

17. سەرپەرشتیکردنى ته كنیکى ئەو پروژانەى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى و پروژەکانى ھیلەکانى کيبلى ژيڕ
زەوى کە بە توژی کارەباو دەبەستریڻ و لەسەر ئەستۆ و بوودجەى وەبەرھێنەر یان ھەر دەزگایەکی ترەوہ ئەنجام
دەدریٲ.

18. ووردبینى تەواوى دەرخستەکانى تایبەت بە پروژەکانى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى و ھیلەکانى کيبلى ژيڕ
زەوى، کە ھاتوون لە لایەن بەرپۆڤەبەراییەتییەکانى گواستنه وە لە ھەریەمى کوردستان وە پیدانى رای ته كنیکى لەسەر
بابەتى نامازە پیدراو.

19. بەدواداچوونى پابەند بوون بە رێنماییەکانى سەلامەتى پيشەسازى و رێکخستنى لە بواری ھیلەکاندا.

20. بەرپۆڤەبردن و سەرپەرشتى کردنى ئەو بەشانەى کە سەر بە بەرپۆڤەبەراییەتى ته كنیکى ھیلەکانە.

ه. 1- بەشى سەرپەرشتى پروژەکانى ھیلە ھەوائیەکان و کيبلى ژيڕ زەوى

لە لایەن فەرمانبەریک بە ناوونیشانى (ئەندازیارى پيشکەوتوو) یان بەسەرەوہ ھەلگری پروانامەى بکلوریوس یان
بەسەرەوہ لە ئەندازیارى کارەبا بەرپۆڤەبەریٲ کە لایەنى کەم (10) ساڵ شارەزایی ھەبىٲ لە بواری سەرپەرشتى کردنى
پروژەکانى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى و کيبلى ژيڕ زەوى و ئەم ئەرکانەى خوارەوہ جى بەجى دەکات :

ه. 1. 1 - سەرپەرشتى پروژەکانى ھیلە ھەوائیەکان

1. بەشداریکردن لە شیکردنەوہى ته كنیکى ئۆفەرەکانى سیکتەرى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى.
2. سەرپەرشتى کردنى پروژەکانى بواری ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى.
3. سەرپەرشتى کارە کارەبایی و میکانیکی پروژەکانى ھیلەکانى گواستنه وەى ھەوائى.
4. ووردبینى کردنى گشت وردەکاریە ته كنیکیه کانى پروژەکان بە بەکارھێنانى پروگرام و سوفت ویر.

5. ئەنجامدانی تیستی کارگە و تیستی پۆتینی و تیستی موقعی بۆ کەرەستە و کەل و پەل و ئامیڕەکانی بەکار هاتوو لە پرۆژەکانی بواری هیڵەکانی گواستنەوەی هەوائی.
6. وەرگرنتی سەرەتایی و وەرگرنتی کوتایی و ئامادەکردنی پێوانەی کوتایی پرۆژەکانی هیڵەکانی گواستنەوەی هەوائی.
7. واژۆکردنی بەلگەنامەی وەرگرنتی سەرەتایی و وەرگرنتی کوتایی پرۆژەکانی هیڵەکانی گواستنەوەی هەوائی.
8. سەرپەرشتیکردنی تەکنیکی ئەو پرۆژانەی کە بە توۆی کارەباوە دەبەستریێن کە لەسەر ئەستۆ و بوودجە و دەبەرھێنەر یان ھەر دەزگایەکی ترەو ئەنجام دەدریێت لە بواری هیڵەکانی گواستنەوەی هەوائی.
9. سەرپەرشتیکردنی بنیاتنانی ئەو هیلانەی گواستنەوەی هەوائی کە لە لایەن دەبەرھێنەر یان ھەر لایەنێکی تری دەرەوێ وەزارەتەو، کەرنتی تاییبەت بیێت یا گشتی، بنیات دەنریێت و دەبەستریێتەو بە توۆی گواستنەوە، جا هیڵە کە بۆ وەزارەت بیێت یاخود نا.
10. بەرزکردنەوەی راپۆرتی ھەفتانەی تیێر و تەسەل لەسەر پرۆژەکانی سیکتەری هیڵەکان، وە پێدانی وینەی کۆپی راپۆرت بۆ بەرپۆبەری پلان.
11. ئامادەبوونی کۆبوونەوێ دەوری و لەناکاو لەگەڵ بەلێندەر و لایەنی پەییەندار بە پرۆژەکانی هیڵەکان و نووسین و بەرز کردنەوەی کۆنۆوسی کۆبوونەو.
12. ھەماھەنگی تەواو لەگەڵ بەرپۆبەرایەتی گریبەستەکان و بەرپۆبەرایەتی ژمییریاری پلان لە بەرپۆبەرایەتی گشتی دیوان وە لایەنە پەییەندارەکانی تر.

ھ 1. 2- سەرپەرشتی پرۆژەکانی هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی

1. سەرپەرشتیکردنی پرۆژەکانی سیکتەری هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.
2. سەرپەرشتی کارە کارەبایی و میکانیکی پرۆژەکانی هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.
3. بەشداری بوون لە ئەنجامدانی تیستی کارگە و تیستی پۆتینی و تیستی موقعی بۆ کەرەستە و کەل و پەل و ئامیڕەکانی بەکار هاتوو لە پرۆژەکانی هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.
4. وەرگرنتی سەرەتایی و وەرگرنتی کوتایی و ئامادەکردنی پێوانەی کوتایی پرۆژەکانی هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.
5. واژۆکردنی بەلگەنامەی وەرگرنتی سەرەتایی و وەرگرنتی کوتایی پرۆژەکانی هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.
6. سەرپەرشتیکردنی تەکنیکی ئەو پرۆژانەی کە بە توۆی کارەباوە دەبەستریێن کە لەسەر ئەستۆ و بوودجە و دەبەرھێنەر یان ھەر دەزگایەکی ترەو ئەنجام دەدریێت لە بواری هیڵەکانی کیبلی ژێر زەوی.

29

ه. 2- بهشی تهکنیک و ډاویژنکاری هیلهکان

له لایهن فرمانبرېک به ناوونیشانی (تهندازیاری پیشکوتو) یان بهسرهوه هه لگري پروانامه ی بکلوریوس یان بهسرهوه له تهندازیاری کارهبا بهرپوهدهبریت که لایه نی کهم (10) سال شارهزایی هه بیټ له هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و کیټلی ژیر زهوی و نهم نمرکانه ی خوارهوه جی بهجی دهکات :

1. نامادهکردنی تاییه تمندی (مواصفاتی) تهکنیکی و مهرجه تهکنیکیهکان بو پروژهکانی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و پروژهکانی هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی.
2. نامادهکردنی دهرخسته (جدول کمیات) ی خهملینراو بو پروژهکانی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و پروژهکانی هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی.
3. بهشداریکردن له شیکردنهوهی تهکنیکی ئوفه رهکانی سیکتهری هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی.
4. په یوهندیکردن و ههماهنگی له گه له بهرپوه بهرایه تی گشتی کارهبا ی شارهکان له ریگای بهرپوه بهری تهکنیکی هیلهکان و بهرپوه بهری گشتی گواستنوهی کارهبا، به مبههستی وهرگرتنی زانیاری لهسهر کیشه تهکنیکیهکانی هیلهکان وه کاری پیدانی ډاویژنکاری تهکنیکی له بواری چاککردنی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی.
5. کونترول کردنی جوړ و کوالیتی پیکهاته ی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی.
6. چاودیری کردنی تیست کردنی هیلهکان بهر لهوهی بکهونه کارکردن.
7. بهشدار بوون له ههلسهنگاندنی تهکنیکی نهو که رهسته و نامیر و کهل وپهل و بهرهمهینراوانه ی بواری هیلهکانی گواستنوهی ههوائی، بهر لهوهی بخړینه فیندهر لیستی وهزارهت.
8. کاری پیدانی ډاویژنکاری تهکنیکی به وه بهرهمینه و کهرتی وه بهرهمینه.
9. پیدانی تاییه تمندی (مواصفات) و مهرجه تهکنیکیهکانی نهو کار و پروژانه ی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی که به توپی کارهبا وه دبه سترین و لهسهر نهستو و بوودجه ی وه بهرهمینه یان هه دهزگایه کی ترهوه نه نجام دهریت.
10. ووردبینی تهواوی دهرخستهکانی تاییهت به پروژهکانی هیلهکانی گواستنوهی ههوائی و هیلهکانی کیټلی ژیر زهوی، که هاتوون له لایهن بهرپوه بهرایه تیهکانی گواستنوه له ههریمی کوردستان وه پیدانی رای تهکنیکی لهسهر بابه تی نامازه پیدراو.

پینچہم :

بہ ریوہ بہ رایہ تی گشتی گواستنه وی کارہ با
ہیلکاری ریڑہ وی کارگیری (Flowchart)